Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
ДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

№ 164 (16387) | 1983 оной июлиин 17, воскресени | Сэн 3 мүнгэн.

эй ЦК-гай ПОЛИТБЮРОДО

Политбюро ээлжээтэ заседани дээ- түрүүтэй Советскэ Союзай Комму- риин Ж. Марше түрүүтэй Фран- риин делегацитай уулзалтын дүнгүү-

П-тэй делегацинуудай Хамтын мэ- hайшаагаа. Хоёр партиин хоорондо- харилсаа холбоое хүгжөөлгэдэ, улас- байдалай, эб найрамдалай ба ша- лåруулхын, буу зэбсэг үрдилдэн бү- түлөө тэмсэлэй эгээн шухала асуу- лэгэн hаналтайгаар хандалгые гүнзэ- залта ба тэрээн дээрэ баталан абта- дха шанартай юм гэжэ тэмдэглээ. радуудай аша туhада, Европодо ба эб найрамдал, аюулгүй байдал хан- Францы хоёрой хоорондохи, хоёр хоорондохи үгээ ойлголсолгые, хани а холбоое хүгжөөхэ хэрэгтэй гээд й нэгэн hаналтай байhаниинь хангал- дээ.

Политбюрогой заседани дээрэ түсэб- ажал ябуулгада промышленностиин нүүдэй (предприятинуудай) эрхэнүү- элмэриин дүнгүүдэй түлөө тэдэнэй дхаха талаар нэмэлтэ хэмжээнүүд ха- а. Ажахы эрхилэлгын онол аргануу- жаруулха тухай партиин XXVI съез- Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдhээ үн- дэ хэмжээнүүдые зохёон хараалал- ай, министерство болон албан зургаа- публикануудай үргэн олон хүтэлбэри- олон дүршэлтэй мэргэжэлтэд хабаа- прияттинуудай директорнүүдэй болон н дурадхалнууд, тэрэшэлэн хэблэлэй логдоhон шүүмжэлхы ажаглалтануд рээн дотор хараада абтаа.

н гол шата болохо үйлэдбэриин приятинуудай ажал ябуулгые түсэб- а, hайн шанартай, бүтээсэ ехэтэй социалис ёhоной hүбэлтэн ябуулга ур- техникын хүгжэлтэ дэбжэлтые хурдад- эршэмтэйгээр хүгжөөхэ эрхэ байдал асуудалаар баталан абтаhан КПСС-эй ЦК-гай болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол дотор, правительствын зохихо шиидхэбэринүүд дотор хараалагдаа. Экономикые түбэй газарhаа сэхэ залан хүтэлбэрилгые нарижуулан hайжаруулга ба бэхижүүлгые, арадай ажахые хүтэлбэрилгэдэ демократическа гурим хүгжөөлтэтэй, предприятинуүд болон нэгэдэлнүүдые хүтэлбэрилгэдэ ажалша коллективүүдэй үүргые дээшэлүүлгэтэй, ажахын тоосоо үргэнөөр нэбтэрүүлгэтэй тааруулан эрхилэлгэдэ эдэ хэмжээнүүд зорюулагданхай. Түсэблэлгэдэ ба ажахын ажал ябуулгада үйлэдбэриин нэгэдэлнүүд болон предприятинуудай эрхые үргэдхэхэ, хүдэлмэриин дүнгүүдэй түлөө тэдэнэй харюусалгые шангадхаха талаар экономическа туршалга промышленностиин зарим hалбаринуудта хэгдэхээр хараалагдаа. КПСС-эй ЦК-гай ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол тобшоор түбэй хэблэлдэ толилогдохо.

Атомна электростанцинуудые барилгын ба хэрэглэлгын үргэдэжэ байhан ушарhаа иимэ электростанцинуудай найдамтай, аюулгүй байлгые дээшэлүүлхэ талаар нэмэлтэ хэмжээнүүд тухай, тэрэшэлэн атомна энергетикэдэ хүдэлмэриин аюулгүйе хинаха СССР-эй гүрэнэй комитет байгуулгын зүйтэй байhые СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дурадхалнуудые КПСС-эй ЦК-гай Политбюро hайшаагаа.

Волгодонск хотодо үйлэдбэриин ба социально-соёлой хэрэглэмжын объектнүүдэй проект зохёон табилгада, барилга ба ашаглалгада зарим министерствэнүүдэй, албан зургаанууд болон тэдээнэй мэдэлэй эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй гүрэнэй журам бүдүүлигээр эбдэhэн тухай КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Партийна хиналтын комитедэй болон СССР-эй Арадай хиналтын комитедэй мэдээсэлые Политбюро шагнаа.

Эдэ хазагайруулгануудта гэмтэй тушаалта нюурнуудта шанга зэмэ тохогдоо. Хотын промышленна ба социально-соёлой объектнүүдэй проектые зохёон табилгада, барилгада үзэтдэhэн дутагдалнуудhаа уламжалан гараhан хохидолнуудые усадхахын тула хэрэгтэй хэмжээнүүд абтаха гэhэн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, зохихо министерство болон албан зургаануудай, нютагай партийна ба гүрэнэй органуудай мэдүүлгэ анхаралда абтаа.

Ж. Хауи түрүүтэй Ливанай Коммунис партиин делегацитай КПСС-эй ЦК-да болоhон уулзалга тухай мэдээсэл Политбюрогой заседани дээрэ хаража үзэгдэhэн байна. Манай ороной дотоодын ба гадаадын политикын бусад асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ.

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ ажалай үдэр

АМЖАЛТАЯА АРЬБАДХАНА

Улаан-Үдэ хотын Советскэ районой промышленна предприятинууд продукци гаргаха, худалдаха байгша оной хахад жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргээ. «Электромашина», судна бүтээлгын, шэлэй заводуудай 207 цех болон участогуудай, 465 бригада болон 13 колоннын коллективүүд иланхаяа hайнаар хүдэлжэ гараба.

Ажал хүдэлмэридөө эрхим амжалта туйлаhан коллективүүд олон. Жэшээлхэдэ, шэлэй заводой Д. Б. Будаевагай хүтэлбэрилдэг шэл отолдог бригадын коллектив арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбан жэлэй түсэбые үни хада дүүргэнхэй. Тиихэдэ «Электромашина» заводой Г. К. Борисюгэй, Ю. М. Губкогой, В. П. Рудникын хүтэлбэрилдэг слесарьнүүдэй бригаданууд байгша оной октябрь-ноябриин түсэбөөр хүдэлжэ байна.

Манай корр.

ХАРИЛСАА ХОЛБООН ҮРГЭДЭhӨӨР

Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводой коллектив республикынгаа алдарта ойтой дашарамдуулан, баhа нэгэ гайхамшагта үдэрые тэмдэглээ hэн. Заводой коллектив Яруунын районой ажалшадтай шефскэ харилсаа холбоо тогтооhоорнь hаяхан 20 жэлэй ой гүйсэбэ.

Заводой хэдэн зуугаад хүдэлмэришэд жэл бүри Яруунын районой тарялан дээрэ ажалладаг, ургасын хойноhоо харууhалга хэдэг, намар ургаса хуряалсадаг юм.

Дизельнэ цехэй слесарь Бурдуковский олон жэлэй туршада Тулдуунай совхоздо ургаса хуряалтада ажалладаг. Тэрээндэ ороohоной тусхай комбайн даалгагдажа үгтэнхэй. Тус цехэй үшөө нэгэ слесарь Туманов «Юбилейный» совхоздо эрхим механизатор гэжэ үниндөө хойшо суурханхай.

Вагон хабсаралгын цехэйхид совхоздо хэдэн арбаад гэрнүүдые бариhан байна.

Заводой коллектив районой ажахынуудта малай байрануудые, соёлой, ажаhуудалай хэрэглэмжын байшантуудые олоор бариhан, оньhон түхеэрэлгэнүүдые заhабарилhан байха юм.

Д. НИКОЛАЕВ.

ТАСС ШЭНЭ hОНИН

ЗАМБУУЛИНhАА АБТАhАН hОНИНУУД

«Салют-7»—«Союз Т-9» — «Космос-1443» гэдэг замбуулинай комплексын борт дээрэ космонавтнууд Ляхов, Александров гэгшэд ажаллажа үргэлжэлбэ.

Арадай ажахын болон эрдэм шэнжэлгын зорилгонуудые шиидхэлгын аша туhада газарай нюрууе комплексноор шэнжэлхэ түрүүшынгээ хүдэлмэринүүдые экипаж үсэглэдэр дүүргэбэ. Дундуур болон урдуурхи широтануудта Советскэ Союзай газар дайдын үргэн ехэ районуудай фото-зурагууд буулгагдаба. Фотоаппаратураhаа гадна, Болгариин «Спектор-15» гэдэг оньhон прибор, ГДР-эй мэргэжэлтэдэй бүтээhэн МКС-М гэжэ спектрметр эдэ шэнжэлгэнүүдтэ хэрэглэгдээ.

Газар шадарай замбуулинай зай соо гамма-туяануудай болон заряженна частицануудай үзэгдэл тухай мэдээ абахын тула бага хэмжээнэй «Елена» гэжэ гамма-телескоп түхеэрэгдэн хүдэлгэгдэбэ. Космонавтнууд шэнжэлгэ-туршалгануудые хэхын хажуугаар «Космос-1443» гэдэг онгосын ашаа буулгана, эндэ асарагдаhан оньhон түхеэрэлгэнүүдые hуурьнуудтань тодхоно.

Мүнөөдэр экипаж станци дээрээ болзорто сэбэрлэлгэ хэбэ, зарим бортвой оньhонуудай ямараар хүдэлжэ байhые шалгаба, хожомой шэнжэлгэнүүдтэ научна аппаратурые бэлэдхэбэ. Тэрэшэлэн физическэ упражнени хэхэ гээшэ үдэрэйнь гуримай таhаршагүй нэгэ хубинь болоно.

Владимир Ляховай, Александр Александровай бэеын элүүрые тодорхойлхо зорилгоор hаяшаг энэ экипажай медицинскэ шэнжэлгэ комплексно ёhоор үнгэргэгдөө. Амгалан ёhоной оршон байдалда зүрхэнэй биоэлектрическэ эдэбхи, мүн гидростатическэ даралта хэхэдэ зүрхэ hудаhанай хайшан гэжэ дары харюусадаг байhаниинь шэнжэлэгдэбэ. Хоёр космонавтын бэень hайн байба гэжэ шэнжэлгэ тодорхойлоо.

«Салют-7»—«Союз Т-9» — «Космос-1443» гэдэг эрдэм-шэнжэлгын комплекс ямаршьегүй hайн ниидэжэ ябана.

(ТАСС).

МҮРЫСЭНЭБДИ: БУРЯАД, ШЭТЭ, ЯХАД

1983 ОНОЙ ЯНВАРЬ — ИЮНЬ hАРАНУУДАЙ ДҮНГҮҮД

	Түсэбэй дүүргэлтэ (проц.) Буряадай АССР	Яхадай АССР	Шэтын область
ПРОМЫШЛЕННОСТЬ			
Продукци худалдалга	102,	102	98
Нормативна сэбэр продукци	103,2	105	102
Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэ:			
—товарна продукцяар	101,6	102,3	99
—нормативна сэбэр продукцяар	103,3	104,2	103
—промышленна предприятинуудай тоо бүхыдөө:			
—продукци худалдалгын дүнгөөр	59	40	81
—нормативна сэбэр продукцяар	126	94	121
тэдэнэй дундаhаа түсэбөө дүүргээгүйшүүл:			
—продукци худалдалга	6	—	14
Ниитэ тоодо процентээр	10	—	17
Нормативна сэбэр продукцяар	7	2	26
Энэнь ниитэ тоодо процентээр	6	2	21
ХҮДӨӨ АЖАХЫ			
Хүдөө ажахын гол продуктнуудые бэлэдхэлгэ			
мал ба шубуун	108	125	115
hүн	105	101	104
Үндэгэн	104	104,1	110
КАПИТАЛЬНА БАРИЛГА			
Гүрэнэй капитальна hомололгоор ашаглалгада оруулагдаhан гол фонднууд	90	103	66
Капитальна hомололгын лимит ашаглалга	105	102	93
Тэрэ тоодо барилга хабсаралгын хүдэлмэри	104	100,6	96
Барилгада капитальна hомололгын лимит ашаглалгада (жэлэй түсэбтэ)			
Гэр байра барилгада	44	52	39
hургуулинуудые барилгада	31	46	17
Хүүгэдэй эмхи зургаануудые барилгада	33	46	28
Гэр байра ашаглалгада оруулалга	84	98	82
Өөhэдын хүсөөр хэhэн подрядна хүдэлмэриин хэмжээн	106	99,6	88
ХУДАЛДАА НАЙМААН			
Гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай ниитэ хэмжээн	96	98	97
ХҮН ЗОНОЙ АЖАhУУДАЛАЙ ХАНГАЛГА			
Хангалгын ниитэ хэмжээн	100,8	103	99

Буряадай АССР-эй Статистическэ управлени.

...ДЭР — МЕТАЛЛУРГЫН ҮДЭР

ажалай рүүшүүл хөөрэнэ

АЛТА ЭЭhЭН ЯАС

лгын цех гээшэ тэрэнэй л шухала, амин гол це- уб гэхэдэ, шудхалгын лэ үйлэдбэрилгэнь эхилдэг иимэhээ тэрэнэй коллек- водолтой, эрмэлзэл үүсхэ- лша бэрхэ, харюусалгаяа эг хүдэлмэришэдhөө бү-

жэлэй саана энэ завод- эхэдээ, энэ цехэй хүдэл- болон харюусалгые ойл- Магад, тиимэhээл метал- ндэшье, хүндэтэйшье мэр- айжа болооб. Газар дай- ухэр малаа бэлшээжэ, та- анай ажал эрхилжэ яба- үшын үедэ хүндэхэн бай- үүн заводой үйлэдбэриин ойлгожо, шэлэhэн мэр- болзорто hайнаар шудал- гаа. Мэргэжэлээ hаалашье hэм. Сүг хүдэлдэг нүхэ- аабари hайн мэргэжэлтэн тон ехээр нүлөөлөө бэ- й, жэл болоод байхада, алаймни үрэ дүн элиржэ, эдэ гарай мэргэжэлтэн гэ- . Шудхалаа сэбэрлэгшэдэй аалгахадань, нүхэдэйнгөө, захиргаанай этигэл най- hэнөө, заводойнгоо түрүү зэргэдэ жагсаhанаа ойл- арга боломжые, хүсэ ша- бэлэйб. Тэрэ сагhаа хойшо яар, урма баяртайгаар хү- ын хүдэлмэришэнэй ажалые түрэмнай намайе «Ажалай hайн» медаляар шагнаа hэн. а бэшэ. Хүдэлмэришэн нэ- үрг мэргэжэлни намда юун- Энэл намда шухалын шу- арhаа 5и хүн нэрээ нэр- эхэтэнэй уялга, үүргые дүүр- б гэжэ hанахадаа, зүрхэ аар билтардаг. Теэд тиигэн- юм? Манай хүдэлмэри ме- гол шухала мэргэжэлнүү- юм.

аг багахан звеногой ажалhаа раhан продукциин шанар даг байна бшуу. Ушар юуб электродвигательнүүдэй шуд- детальнуудые мүлин сэбэр- мэhээ манай хүдэлмэри тон Эндэ ганса дүршэл шада- лахагүйш. Шадабариhаа гад- хэл, оролдосо хэрэгтэй. Су- ргий Павлович Пушмин, Ин- дорович Клепников нүхэдэйн- бэрхэ ажалые hайхан үгын аха байнаб. Эдэ нүхэдни мү- совет хүдэлмэришэндэ та- нтэнүүдтэ гүйсэд харюусамаар даг дээдэ гарай мэргэжэлтэд эмэлзэлтэй, hанал бодолтой, нэгэ амин болоhон манай зве- лгагдаhан хүдэлмэридөө ехэ мэдэрэн, хараалагдаhан тү- үүритайгаар, нэгэ жэгдээр шанхай. Нэгэ үдэрэй туршада 3—4 тонно гэхэ гү, али элдэб ед зүйлнүүдые халаан бүхэн- дөө мүлин сэбэрлэхэ гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ aаб даа. Түсэбөө дүүргэхын тула бүхы арга боломжонуудаа эртээнhээ хараалан, аhан шадалаараа оролдогдоо.

Оролдосотой hайн ажалнай цехэй, мүн бүхы заводоймнай коллективэй гүрэнэй түсэбүүдые амжалтатай hайнаар дүүргэхэ хэрэгтэ горитойхоноор нүлөөлөө гэжэ hанадагбди. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи гол жэлэй түрүүшын хахадта цехнай шэрэм шудхаха түсэбөө 100 процент, товарна продукци гаргаха түсэбөө 100,5 процент дүүргээ. Тиихэдэ предприятимнай элдэб түхэлэй 5 мянга 331 электродвигатель бүтээжэ, хахад жэлэйнгээ түсэбые 100,2 процент дүүргэhэн байна.

Үнгэрhэн 6 hарын хүдэлмэриингөө дүнгүүдые хараад үзэхэдэ, үшөөшье үндэр амжалта туйлаха арга боломжо манда байгаа гэжэ элирнэ. КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он), июниин (1983 он) Пленумүүдэй зүбшэл заабаряар предприятимнай хүдэлмэришэн бүхэн политическэ ба ажалай эдэбхи үүсхэлээр далижан, шэнэ амжалтануудые туйлахаар зоригжонхой гээшэ. Гэбэшье металлай хаядаhаар, мүн шэрэм хайлуулгада хэрэглэгдэдэг коксоор гүйсэд хангагдадаггүй hэн тула, гүрэнэй түсэб сүм дүүргэхын түлөө ёhотой тэмсэл шангараа hэн. Тиигэжэ, заводнай нёдондоной энэл үеынхидэ орходоо, аяар 127 мянга гаран двигателеэр хахад жэлэйнгээ түсэбые үлүүлэн дүүргэжэ шадаа бшуу.

Предприятимнай энэ амжалта юунhээ эшэ үндэhэтэйб гэбэл, партиин ЦК-гай ноябриин (1982 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдhээ эхи абанхай. Үйлэдбэриингөө ашаг үрые эрид дээшэлүүлхын тула ажалай журам, ниитын ёhо гурим hайжаруулан, техническэ процессүүдые нарижуулан оньhожоруулжа эхилhэнэй ашаар заводоймнай коллектив бүхэнэй ажалай бүтээсэ дээшэлээ.

Гэбэшье бүхы арга боломжонуудhай гүйсэд дүүрэнээр хэрэглэгдээ гэхын аргагүй. Гансахан ажалай журамай талаар цех доторнай дутуу дундануд үшөөл бии. Мүн технологическа талыеньшье харахада, цехэймнай хуушарhан түхеэрэлгэнүүд мүнөө үеын үйлэдбэриин эрилтэнүүдтэ гүйсэд харюусанагүй. Мүнөө түлэг дундаа hэльбэн шэнэлэгдэжэ байhан цехнай ашаглалгада орожо, hаяын сагта ажалай бүтээсэ эрид дээшэлүүлхэ байха. Тиихэдэнь бидэшье шудхагшадта гартахагүй байхабди даа. Хэбhээ гараhан бүхы зүйлнүүдые түргэнөөр, эрхим шанартайгаар мүлин сэбэрлэхэ арга боломжо манда бии.

Н. ЖЕБАХАНОВ,
«Электромашина» заводой шудхалгын цехэй металлург.

ТЕПЛИЦЭ БАРИГДАНА

Гусиноозёрскын ГРЭС-эй барилгын управлениин 1-дэхи участогай Б. Г. Дашиевай хүтэлбэрилдэг модошо дархашуулай болон бетонщигуудай бригада арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлэй 6 hарын түсэбые амжалтатайгаар дүүргэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он) Пленум дээрэ абтаhан СССР-эй Эдеэ хоолой программые бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ өөhэдынгөө хубитые оруулалсаха зорилготойгоор предприятиин захиргаан 30 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай теплицэнүүдые бариха гэжэ шиидэhэн байгаа. Энэ хараалhанаа болзор соонь бэелүүлхын тула Б. Дашиевай түрүү бригадада харюусалга ехэтэй энэ хүдэлмэри даалгагдаа hэн. Предприятиингаа хүтэлбэрилэгшэдэй, мүн сүг хүдэлдэг нүхэдэйнгөө этигэл найдабарииень харюулхын түлөө модошо дархашуул болон бетонщигууд бүхы хүсөө, дүршэл шадабарияа элсүүлэн оролдоо hэн.

Байгша жэлэй туршада 4500 дүрбэлжэн метр талмайтай теплицэнүүдые ашаглалгада тушааха зорилготойгоор хүдэлжэ байhан тус бригада хахад жэлэй туршада хараалhанhаа ехэ хүдэлмэри хэжэ дүүргээ. Тиигэжэ энэ коллектив түрэл республикынгаа 60 жэлэй алдарта ойдо зорюулагдаhан социалис мүрысөөндэ илагшадай тоодо оролсожо шадаа.

З. СУСЛОВА.

ХУРЬГАД ШАХАН ТАРГАЛУУЛАГДАНА

Түрэл республикын байгуулагдаhаар 60 жэлэй ойн hайндэрэй урдахана Зэдын районой Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд хурьгадые шахан таргалуулха тусхай талмай ашаглалгада тушааhан байгаа. Тус ажахынхид байгша ондо Банжин-Үбэрэй үнеэдэй хуушан байрые хонидые шахан таргалуулха талмай болгожо түхеэрээ.

Эндэ мүнөө 1000 эрэ хурьгад шахан таргалуулагдаад, энэ жэлэй сентябрь hарын hүүлээр гүрэндэ тушаагдахаар хараалагдана.

Манай корр.

ГЕКТАРЬАА 25 ЦЕНТНЕР

Ниитын малда тэжээл бэлэдхэхэ габшагай ажалай арбан хоног Сэлэнгын райондо соносхогдобо. Колхоз, совхозуудай ажалшад промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэдэй хабаадалгатайгаар мүнөө жэлдэ 40 мянган тонно үбhэ, ногооной 2600 тонно витаминтай гурил бэлэдхэхэ, 17 мянган тонно сенаж, 72 мянган тонно силос дараха даабаритай. Кировэй нэрэмжэтэ совхозой хүдэлмэришэд тэжээл бэлэдхэлтэ дээрэ үсэд оролдосотойгоор ажаллажа эхилбэ.

Үбhэшэдэй 8 звено тэндэ эмхидхэгдээ. Бухэн голой сабшалан дээрэ Геннадий Савинскиин хүтэлбэрилдэг оньhожоруулагдамал звено түрүүшын үдэрhөө бүтээсэ ехэтэйгээр үбhэ хуряажа эхилбэ. МТЗ-50 түхэлэй трактор жолоододог Виктор Кокорин, косилкашад Дмитрий Кузьмин, Виктор Хамнуев гэгшэд үдэрэй даабарине 120 процент бэелүүлжэ шадана.

Тиихэдэ Бургааhан гэжэ газарта олон жэлэй туршада луговодоор хүдэлжэ байhан Борис Батуев үндэр ургаса ургуулаад, өөрынгөө участок дээрэ хүдэлхэ үбhэшэдэй звено толгойлбо. Түрүүшын гектарhаа сабшагдаhан үбhэн 25 центнер болоо.

Н. НАМСАРАЕВ,

ХҮН БҮХЭНДЭ ХАБААТАЙ

Хүдөө ажахын шэнжэлэл

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи гол жэлэй түрүүшын зургаан hара түгэсэбэ. Республикын колхоз, совхозуудай малшад Буряад ороноойнгоо алдарта ойе ажалай амжалтаар угтахын түлөө дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ хам оролсоод, мал ажалай продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилжэ, гүрэндэ худалдаха уялгаяа амжалтатай бэелүүлжэ шадаа.

Буряадай АССР-эй Статистическэ управлениин мэдээсэhэнэй ёhоор, байгша оной июлиин 1-нэй байдалаар республикын ажахынууд гүрэндэ мал ажалай продуктнуудые тушааха түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэhэн байна. Түрүүшын хахад жэлэй туршада мяханай комбинадуудта бүхыдөө 22.175 тонно мяхан (амидын шэгнүүрээр) тушаагдажа, зургаан hарын түсэб 108 процент дүүргэгдээ гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхиhөө 9 процентээр ехэ мяхан худалдагдаа. Эндэ Хойто-Байгалай, Ахын, Прибайкалиин, Захааминай, Бэшүүрэй, Хурамхаанай районууд мяха тушааха талаар ехэл амжалта туйлаа. Эдэ районуудай ажахынууд мяха худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэбые 137—115 процентдэ хүргэhэн байха юм. Гансал Сэлэнгын районойхид мяха тушааха зургаан hарынгаа түсэбые бэелүүлжэ шадаагүй.

Гүрэндэ худалдагдаhан үхэрнүүдэй тус бүриин шэгнүүр дунда зэргээр 325 килограмм татаhан байна. Тиихэдэ Улаан-Үдын, Хойто-Байгалай, Мухар-Шэбэрэй, Кабанскын, Бэшүүрэй районуудай ажахынуудай 381—345 килограмм шэгнүүртэй малые мяханай комбинадта тушаагаад байхадань, харин Ахын, Яруунын, Хурамхаанай районуудай гүрэндэ худалдаhан үхэрэйнь шэгнүүр дунда зэргээр оройдоол 261—298 килограммда хүрөө. Республикын ажахынуудай бэлэдхэлэй пунктда тушааhан гахайн шэгнүүр 86 килограмм болоhон байна Баргажанай, Улаан-Үдын, Хурамхаанай районуудай колхоз, совхозууд дунда зэргээр 75—77 килограмм шэгнүүртэй гахайнуудые гүрэндэ худалдаа.

Эдэ үрэ дүнгүүд юу харуулнаб гэхэдэ, үбэлэй hарануудта гүрэндэ худалдаха малаа шахан таргалуулжа шадаагүйhөө болоо. Тиимэhээ ажахынуудай малшад зунай зүлгы зохид хаhые зүбөөр хэрэглэн, даалгагдаhан малайнгаа шэгнүүрые нэмээхын түлөө июль hара соо оролдохо ёhотой.

Июлиин 1-нэй байдалаар республикын колхоз болон совхозууд гүрэндэ 66.073 тонно hү худалдажа, хахад жэлэйнгээ түсэбые 105 процент болгоhон гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхиhөө 8 процент ехэ hү тушааhан байна. Гүрэндэ зургаан hарынгаа даабарине дүүргэhэн Хойто-Байгалай, Хурамхаанай, Баргажанай, Хориин районуудые онсолон тэмдэглэхээр. Юуб гэхэдэ, эдэ районуудай ажахынууд hү худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэбые 50—17 процентээр үлүүлжэ шадаа. Харин тиихэдэ Яруунын, Баунтын, Түнхэнэй, Хэжэнгын районууд байгша ондо нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо гүрэндэ hү худалдалгаяа ехээр доошолуулжа, түрүүшын хоёр кварталайнгаа түсэбые оройдоол 86—95 процентдэ хүргэhэн байна.

Республикамнай үнгэрhэн хугасаа соо бэлэдхэлэй пунктда 79.142 мянган үндэгэ тушаажа, хахад жэлэйнгээ даабарие 104 процент дүүргээ. Тиигэжэ үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 6 процентээр олон үндэгэ худалдаба. Эндэ районуудай бүхы фабрика болон станцинууд урдаа табиhан зорилгоёо нэрэтэй солотойгоор бэелүүлжэ шадаа.

Энэ жэлэй зургаан hарын дүнгөөр республикымнай ажахынууд ноohо хайшалжа тушааха түсэбөө мүн лэ амжалтатай дүүргээ. Эдэнэр бүхыдөө 548 центнер hайн шанартай ноohо худалдажа, хахад жэлэйнгээ түсэбые 113 процент болгоhон байна. Эндэ Хэжэнгын, Яруунын, Зэдын районууд даабаряа дүүргэжэ шадаагүй.

hаядаа энэ харюусалгатай хүдэлмэри түлэгтөө орохонь. Тиимэhээ колхоз, совхозууд ноohо хайшалалгаяа эмхитэйгээр ябуулжа, жэлэйнгээ түсэбые дүүргэхын хойноhоо оролдохо ёhотой.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлдэ шадаал hаа, ехээр мал ажалhаа абтадаг продукциие элбэгжүүлхэ хэрэгтэ хүн бүхэн оролдохо ушартай Эдэ бүгэдын ашаар зунай бэлшээриие зүбөөр хэрэглэн, hү, мяха, үндэгэ, ноohо элбэг дэлбэгээр худалдахын түлөө малшад, шубуушад тэмсэхэ болоно.

АЖАЛАЙ ШЭН ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ

СВЕРДЛОВСК. (ТАСС). «Уралмаш» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй коллектив табин жэлэйнгээ ойе ажалай ехэ туйлалтануудаар угтаа. Түсэбтэ табан жэлдэ ашаглалгада оруулагдаха барилгануудта түхеэрэлгэнүүдые бүтээхэ хүдэлмэри амжалтатайгаар ябуулагдана. Совет хүндэ машина бүтээлгын түрүүшын предприяти болохо тус заводой байгуулагдаха, хүгжэхэ бүхы замдань тэрэнэй хүдэлмэришэд найдамтайгаар, ашаг үрэ ехэтэйгээр, шанартайгаар хүдэлжэ шададаг байгаа юм.

Хүндэ индустриие түрүү техникээр зэбсэгжүүлгэдэ ехэ хубитаяа оруулhанайнь түлөө, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу-ехэ дайнда габьяатай байhанайнь түлөө предприятида Ажалай Улаан Тугай орден олгогдоо. Шагнал барюулгада зорюулагдаhан баярай суглаан Свердловскдо болоо. Суглагшадта халуунаар угтагдажа, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Н. И. Рыжков үгэ хэлээ. Тэрэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые соносхон уншаад, суглаагшадай нэрьемэ альга ташалган доро заводой тугта орден зүүлгэ.

Найдамтай шэнэ машинануудые байгуулха талаар бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм мэдэсээ ба дүй дүршэлөө зорюулхабди гэжэ суглаанда хабаадагшад найдуулаа.

МҮНӨӨДЭР — МЕТАЛЛУРГЫН ҮДЭР

ДҮЛЭТЭ УРАСХАЛАЙ ДЭРГЭДЭ

Ороноймнай металлургнууд энэ жэлэйнгээ заншалта һайндэрые ажалай ба политическэ үндэр ехэ эдэбхи үүсхэлэй оршон байдалда угтаба. Манайшье заводой металлургнууд мүн лэ. КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй шиидхэбэринүүдээр зоригжон, түрэл парти, правительствынгаа холын хараата шиидхэбэринүүдые сүм бэелүүлхын түлөө оролдоно. Промышленностиин урда табигдаһан гүн ехэ зорилгонуудые дүүргэхэ хэрэгтэ хара ба үнгэтэ металлурги горитой хубитаяа оруулха байна. Юуб гэхэдэ, тэрэ арадай ажахын бүхы һалбаринуудые металлопродукцаар хангана бшуу.

Жэл бүри угтадаг заншалта һайндэртөө манайшье заводой металлургнууд яһала амжалтатай ерэнхэй. Байгша оной түрүүшын хахадай түсэбһөө гадуур 163 тонно шэрэм, 76 тонно үнгэтэ металлай шудхалаа, 195 тонно дабтамал ба хэблэмэл металл үгтөө. Булад шудхалаа, 1982 онойхидо орходоо, 7,2 процентээр дээшэлһэн байна. Үйлэдбэридөө шэнэ оньһон техникэ, түрүү технологи болон бусад хэмжээнүүдые нэбтэрүүлһэнэй ашаар 72 мянган түхэригэй экономическа ашаг олзо абтаа. Мүн тиихэдэ бүхыдөө 48 мянган түхэригэй сэнтэй 162 тонно хара ба 69 тонно үнгэтэ металл алмагдаһан байха юм.

Манай түрүүшүүл, дүй дүршэлтэ хүдэлмэришэд болон коллективүүд энэ һайндэртөө өөр өөрынгөө ажалай бэлэгүүдые зорюулна. Жэшээлэн хэлэбэл, зэд шудхалгын цехэй коллектив завод соохи социалис мүрысөөндэ урда мэтэ түрүүлээ. Энэ цехтэ технологическа процессүүдынь саг үргэлжэ һэльбэгдэн нарижуулагдажа, шэнэ оньһон техникэ үйлэдбэридэнь нэбтэрүүлэгдэжэ байдаг юм. Байгша оной түрүүшын хахадта зэд шудхагшад түсэбһөө гадуур 51 тонно үнгэтэ шудхалаа хэжэ, социалис уялгануудаа сүм бэелүүлһэн байна. Энэ амжалта туйлажа, заншалта һайндэрөө ажалай бэлэгтэйгээр угтагшадай дунда Борис Михайлович Федоровскиин ударидадаг шудхагшадай, Валерий Родионович Келлерэй толгойлдог булад шудхагшадай бригадануудые нэрлэлтэй. Мүн тиихэдэ Буряадай республикын байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ булад шудхалгын цехэй И. Д. Дашицыреновэй ударидадаг шудхалаа сэбэрлэн сабшагшадай, Б. С. Мелянкинай отологшодой, В. М. Сусичанай стерженщигүүдэй, С. Л. Макаровай дархашуулай, Г. Н. Кальяновагай хэбшэдэй бригаданууд, шэрэм шудхалгын цехэй В. А. Бадуевай ударидадаг мастерска участок ажалдаа түрүүлээ.

Хүдэлмэришэдэй хоорондын социалис мүрысөөндэ булад шудхагшын туһалагша Б. С. Красиков, хэбшэд А. Н. Агалькова, И. П. Севрюков, электрик Т. П. Каховская, слесарь Т. В. Росшилкина, мастер Д. Г. Ламожапов болон бусад түрүүлнэ. Үйлэдбэридөө шэнэ техникэ, түрүү технологи нэбтэрүүлхэ талаар абаһан социалис уялганууд сүм бэелүүлэгдээ. Эндэ инженер-конструктор Е. О. Рейзвих, ахалагша инженер А. А. Левенец, инженер-конструкторнууд О. Г. Сусаков, С. Т. Баяртуева, А. П. Мошков гэгшэдэй хубита бага бэшэ.

Амжалта, туйлалтанууднай ехэ. Мүн тэрээнтэй хамта гүйсэд хэрэглэгдээгүй нөөсэ арга боломжонууднайшье олон байна. Булад шудхалаа хэхэ шэнэ техникэ гүйсэд хүсөөрөө ашаглагданагүй, заводууд болон һалбаринууд хоорондын хангалга тулюур. Шудхамал деталь хэблэхэ шэнэ арга һулаар хэрэглэгдэнэ. Эдэ дутагдалнуудаа дары усадхан, шэнэ амжалтанууд тээшэ дабшахаар зэһэнхэйбди.

Ю. КАЧИН,
ЛВРЗ-гэй ахамад металлург.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Шудхагшадай бригадир Б. М. Федоровский. 2. Шудхагша Ф. Ф. Гаврилов.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

ИНДУСТРИИН ҮНДЭҺЭ ҺУУРИ

Али бухы мэргэжэлтэд заншалта һайндэрөө угтахадаа, һалбаринингаа хүдэлмэриин дүнгүүдые заабол согсолдог гэшэ. Гаталһан замаа эрьен харахадаа, ажалай амжалта, илалтанууд тухай мэдээсэхэдэ, хэжэ хүүмэрэ бүтэлһэнь бэелүүлхэ, арга нөөсэнүүдые гүйсэд хэрэглээгүй гүбди гэжэ үшөө дахин бодомжолдог байнабди.

Металлургиие «индустриин хилээмэн», «промышленностиин үндэһэн һуури» гэжэ нэрлэдэг. Энэ һалбари ороной бухы арадай ажахын хүгжэлтые гол түлэб тодорхойлдог байна. Һалбари ямараар хүгжөөгдэжэ байһан тухай, ямар арга нөөсэнүүдэй хэрэглэгдээгүй байна гээшэб, ахаархы зэргэлээ шамуудые хаана бэдэржэ байһан тухай **СССР-эй хара металлургиин министрэй нэгэдэхи орлогшо С. В. Колпаков ТАСС-ай корреспондентдэ хөөрэбэ.**

— Манай һалбарида бага бэшэ арга нөөсэнүүдэй бии байһыень энэ жэлэй түрүүшын зургаан һарын дүнгүүд элирхэйлэн харуулна. Үйлэдбэрилгын нилээн хэмжээгээр түсэб үлүүлэн дүүргэгдэв. Түсэбһөө гадуур хахад миллионһоо үлүү тонно шэрэм, 600 мянга шахуу тонно булад хайлуулагдаа, 180 мянга гаран тонно прокат, 73 мянган тонно булад хоолой соргонууд үйлэдбэрилэгдээ. Энэ бүтээлэй дээшэлүүлһэнэй ашаар бүхы үргалтын 70 гаран процентнь абтаһан байна.

Хара металлургиин хүдэлмэрилэгшэдэй заншалта һайндэртөө элидхэһэн мэдээсэл дотор иимэ баримтанууд харуулагдана.

Эдэ тоонуудай саана юун далдалагданаб? Хэрбээ нигэжэ хэлэжэ болохо юм һаань, металлургиин үйлэдбэри шэрээ үгэжэ захалба. Табан жэлэй эхиндэ хойшо хара металлурги түсэбтэ даабаринуудаа дүүргэнэгүй гэжэ КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он) Пленум дээрэ тэмдэглэгдэһэн һэн. Арадай ажахыда миллион тонно прокат дутуу үгтөө.

Үйлэдбэриин олохон коллективүүд дабшалтынгаа эршые һуларуулжа, туйлаһан амжалтануудаа алдажа эхилһэн байгаа. Үнэн зүб шүүмжэлэл ушар байдалые шэнээр хаража үзэхэдэнь гансал министерствын хүдэлмэрилэгшэдые бэшэ, харин предприятинуудай коллективүүдые баадхадаг гэшэ. Һалбариие хүтэлбэрилгые нарижуулан һайжаруулха хэмжээнүүд дары түргөөр зохёогдоһон байгаа. Ажалай ба технологическа журамые саашадань бэхижүүлгэдэ, ажалай эмхидхэлые һайжаруулгада, бүхы һалбаринуудые, илангаяа түүхэй эдэй баазые үргэлжэ дэлгэрүүлхэ хүгжөөлгэдэ гол анхарал хандуулагдана.

Үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ асуудалнуудые улам дэлгэрэнгыгээр тогтоохо хэлэлэгэ хүсэнэб. Хара металлургиин продукциин өөрынь үнэ сэнэ түүхэй эдэй, материалнуудай, түлишын ба элшэ хүсэнэй хэмжээнһээ 70 гаран процент болоно. Тэдэнние оройдоол 1 процентээр хорооходоо, жэлдэ зуугаад миллион түхэриг алмаха байнабди. Бүхы юумэндэ алмалта, арьбалалта гэжэ гэшээ — тонно металлһаа ба нүүрһэнһөө килограмм ороохо таряан хэрэгтэй — тон ехэ удха шанартай гэжэ нүхэр Ю. В. Андропов КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленум дээрэ тэмдэглээ һэн.

Олохон ажалша коллективүүдэй хүдэлмэри гамтай һайнаар, ээн ёһоор хандалгын гэршэ жэшээ болоно. Магнитын ба Доодо Тагилай металлургнуудай, Синарска, ба Северскэ хоолой сорго гаргадаг заводуудай ажалшадай алмалта, арьбалалтын тоосоонууд үдэрһөө үдэртэ үргэдэнэ. Москва шадарай «Электросталь» улам ашаг үрэ ехэтэйгээр хүдэлдэг болоно байна. Череповецэй ба Макеевкын металлургнуудай үүсхэлээр эхилһэн «хүдэлмэришэнэй эстафетын» гол ёһые баримталан адли мэргэжэлтэдэй хоорондо дэлгэрэн мүрысөөн улам үргэжэ байна.

Элдэб зүйлэй продукци гаргаһанай, тэрэнэй үрэ түгэс зүйлнүүдые эхээр үйлэдбэрилһэнэй ашаар энэ металл хэрэглэлгын ашаг үрые дээшэлүүлхэ гээшэ металлургнуудай гол зорилго болоно.

Һалбари доторнай түүхэй эдэй нөөсэнүүдые алмаха, арьбалха талаар мүн лэ ехэ хүдэлмэри ябуулагдана. Хоёрдохёо хэрэглэгдэхэ нөөсэнүүдые — доменно ба конверто газ, доменно ба булад хайлуулгын шлак, дулаанай элшэ болон ашагта малтамал шанаржуулгаһаа гарһан хаягдалые хэрэглэлгэ шухала удхатай. Газ продуктнүүдые — ажахыда үргэнөөр хэрэглэхэ гэшээ хүнүүдэй ажалые, түлишэ болон элшэ хүсые алмахада туһалха байна. Гэхэтэй хамта зарим предприятинуудта хоёрдохёо хэрэглэгдэхэ нөөсэнүүд хангалтагүйгөөр ашаглагдана.

Ажалша коллективүүдэй үйлэнүүд дотор ажалай ба үйлэдбэриин журамые бэхижүүлгэдэ, хүдэлмэрээ һайнаар эмхидхэлгэдэ, хэрэглэгшэдэй захилнуудые тодоор бэелүүлгэдэ гол анхарал хандуулагдана. Хэрбээ гурим журамые һайжаруулха тухай уряануудай болдоо ажал хэрэгүүдээр дэмжэгдээгүй һаань, мүрысөөнэй үрэ дүнгүүдэй гүнзэгыгөөр шэнжэлэгдээгүй һаань, түрүү дүй дүршэлэй нэбтэрүүлэгдээгүй һаань, коллективүүд урагшаа дабшахаһаа байтагай, туйлаһан амжалтануудаа алдаха байна гэжэ дүй дүршэл харуулба.

Һаял хада «Днепроспецсталь» заводой коллектив социалис мүрысөөндэ илагшадай тоодо ородог байһан юм. Ондо ондоо тээһээ делегацинууд ерэжэ, тэдэнэй ажал хэрэгүүдтэй, ажаһуудалтай танилсадаг байгаа. Тэд һүүлэй үедэ энэ предприяти гээгдэлдэ ородог болонхой. Ажалай хангалтагүй журам, хүнүүдэй үүсхэл эдэбхиин һуларалга, харюусалга багатай бололго металлургнуудай хүдэлмэридэ муугаар нүлөөлһэн байна.

Һайнаар эмхидхэгдэһэн социалис мүрысөөнэй ажалшадай үүсхэл эдэбхиие хүгжөөдэг, ажал хэрэгээ һайжаруулха талаар тэдэнэй эрилтые дээшэлүүлдэг, зохёон байгуулхы оршон байдал тогтоодог үсөөн бэшэ предприятинууд бии гэшэ. Энэ хадаа үйлэдбэри дээрэ гурим журамые бэхижүүлхэ, арга нөөсэнүүдые эгээл гүйсэд дүүрэнээр хэрэглэхэ найдамтай зам болоно.

1983 оной даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысөөндэ эрхимлэгшэд энэ талаар жэшээ харуулжа шадаха байна. Доодо Тагилай ба Кузнецкэ металлургическа комбинадууд, Новолипецкэ металлургическа завод, Михайловска, Соколовско-Сарбайска, Хойто ба Урда ашагта малтамал шанаржуулгын комбинадууд түрүү предприятинуудай тоодо ороно. Первоуральскын, Новомосковскын ба Днепропетровскын хоолой соргонуудые гаргагшад, Челябинскын коксохимигүүд ехэ амжалтануудые туйлаһан байна.

Түрүү коллективүүдэй дүй дүршэл һалбари дотор үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэ.

Заншалта һайндэртөө хара металлургиие хүгжөөлгэжэ ехэ хубитаяа оруулдагайнь түлөө дутэрхы мэргэжэлтэдтээ — машина бүтээгшэдтэ, энергетигүүдтэ, түмэр замшадта, барилгашад ба хабсаргагшадта, газай болон нүүрһэнэй промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдтэ баяр баясхалан хүргэхые хүсэнэб. Бидэнние хангагшадай хододоо жэгдэ бэшээр хүдэлөөшье һаань, һүүлэй үедэ дутэрхы мэргэжэлтэдтээ металлургнуудай холбоо барисаан бэхижэһэн, эсэсэй үндэр үрэ дүнгүүдые туйлаха гэһэн хамтын эрилтэ хүсэлэнгүүдынь ургаһан байна,

(ТАСС).

БАЯРАЙ СУГЛААН

Металлурги гээшэ ороной бүхы арадай ажахын дэбжэлтые ехэнхидээ тодорхойлжо үгэдэг юм. Энэ һалбариин ажалшад үйлэдбэриеэ саг үргэлжэ дээшэлүүлнэ. Продукци гаргалгын ургалта хадаа ажалай бүтээсые дээшэлүүлгын, түрүүшүүлэй дүй дүршэл дэлгэрүүлгын аша үрэ мүн.

Металлургын һайндэртэ зорюулһан баярай суглаан июлиин 15-да, Москвада, Союзуудай байшангай Колонно зал соо болобо.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь В. И. Долгих, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо В. Э. Дымшиц, хэдэн министерствэнүүдэй болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, социалис мүрысөөндэ илагшад, ниислэлэй түлөөлэгшэд президиумдэ һууба.

СССР-эй хара металлургиин министр И. П. Казанец, СССР-эй үнгэтэ металлургиин министр П. Ф. Ломако элидхэлнүүдые хэбэ.

Ажал хүдэлмэриеэ саашадань нарижуулан һайжаруулхын тула, КПСС-эй XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай 1983 оной июниин Пленумэй шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхээр, суглаанда хабаадагшад найдуулба.

(ТАСС).

НИИТЭ ПОЛИТ-ҮДЭР

Совет хүн зон, тэрэ тоодо Буряадай ажалшад КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленумэй болон СССР-эй арбадахи зарлалай Верховно Соведэй наймадахи сессиин материалнуудтай танилсан, шудалан үзэжэ үргэлжэлһөөр.

Партиин Центральна Комитедэй Пленумэй материалнууд болон тогтоолнууд дотор хүгжэлтэ түгэс социализмын социально-экономическа, политическэ болон соёлой шухала асуудалнууд гүн гүнзэгыгөөр шэнжэлэгдэжэ, партиин үзэл-сурталай, ниитэполитическэ хүдэлмэриин гол зорилгонууд тодорхойлогдожо, тэдэнние бэелүүлхэ харгы замынь, онол аргань элирүүлэгдээ. Нүхэр Ю. В. Андроповой үгэ дотор үгтэһэн программна удха шанартай захяа заабаринууд болон тобшололнуудые КПСС-эй Центральна Комитет нэгэн дуугаар һайшааһан байна. Энэнь бүхы партийна организацинуудай ажал ябуулгын үндэһэ һууринь болохо ёһотой.

Июлиин 21-дэ республика дотор «Бүхы партиин хэрэг» гэһэн нэгэн ниитэ полит-үдэр КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй болон СССР-эй Верховно Соведэй сессиин тогтоолнууд болон материалнуудые ойлгуулха зорилготойгоор үнгэргэгдэхэнь. Эдэ материалнуудые олоной дунда идхан ойлгуулха хэрэгтэ КПСС-эй обкомой, горкомуудай, райкомуудай гэшүүд, министерство болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, республикын эрдэм ухаанай ажал ябуулагшад хабаадалсаха юм.

В. КУЗНЕЦОВ,
КПСС-эй обкомой лектор.

ҮЗЭЛ СУРТАЛАЙ ЭДЭБХИТЭЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД

ДҮРШЭЛТЭЙ ПРОПАГАНДИСТ

Николай Шарапович Жимбуевые Сэлэнгын районой Тохой нютагта һайн мэдэдэг. Зарим хүнүүд тэрэнние бэлиг шадабаритай багша, зарим нэгэнниинь абьяастай бэрхэ пропагандист гэжэ тоолодог. Энэ тон зүб.

Николай Шарапович ухибүүд болон залуушуулые һургалга, хүмүүжүүлэлгэдэ ажабайдалайнгаа арбан найман жэлые зорюулһан гээшэ. Тэрэ жараад онуудта багшалжа эхилээд, һүүлээрнь Буряадай багшанарай институдай түүхын ба хэлэ, бэшэгэй факультедые дүүргээ. Дунда-Бүхэнэй найман жэлэй, Үбэр-Зөөхэйн болон Жаргалантын дунда һургуулинуудай директорээр хэдэн жэл соо хүдэлөө. Мүн Ноёхсоной, Загастайн дунда һургуулинуудта багшалаа, Юрөөгэй һургуулиин һуралсалай таһагые даагша байгаа. Тэрэ хаанашье хүдэлхэдөө пропагандистын хүдэлмэри эдэбхитэйгээр, шадабаритайгаар ябуулдаг юм. Николай Шараповичай лекцинүүдэй тематика олон янзын. Заримаениинь иимэ: «Түрэлхидэй педагогическа жаяг заршам», «Владимир Ильичэй образ уран зохёол соо», «Партиин XXVI съезд арадай гэгээрэл тухай» гэхэ мэтэ. Николай Шарапович Жимбуев һурагшадай, багшанарай, түрэлхидэй, хүдэлмэришэдэй, колхозниигуудай урда удха түгэс лекцинүүдые уншадаг, харин сугларгашад тэрэнэй лекци болон хөөрэлдөөнүүдые ехэ һонирхон шагнадаг, олон асуудалнуудые табидаг байна.

Николай Шарапович багшанарай теоретическэ семинарые хоёрдохи жэлээ хүтэлбэрилнэ. Эндэ һүүлшын үедэ коммунис хүмүүжүүлгын асуудалнууд шудалагдаа. Тэрэнэй конспектнүүд, элидхэлнүүд, программанууд, семинарска хэшээлдэ бэлдэхэ үедөө газетэ болон журналнуудһаа хайшалжа абаһан зүйлнүүд табяатай. Тэрэнэй бэшэжэ абаһан статьянууд соо тэмдэглэгдэһэн юумэнүүдые харахада, пропагандист гол шухала асуудалнуудта анхаралаа ехэ хандуулна гэжэ ойлгомоор. Энэ багшын гэртэхи библиотекэдэ уран зохёолой номуудай дунда философиин, эстетикын, коммунис хүмүүжүүлгын асуудалнуудаар олон ботинууд жэрьыдэнэ. Энэ багша номдо ехэ дуратай, шагнагшадые эгээл юмэ байхаар һургадаг гээшэ.

— Шагнагшадые теориин асуудалнуудаар һонирхуулха, уран зохёолой шэнэ зүйлнүүдые, хэблэлэй һониинуудые хүдэлмэридөө хэрэглэжэ һургаха зорилго урдаа табинаб, — гэжэ Николай Шарапович хөөрэнэ. — Энэ талаар зарим тэды үрэ дүн туйлагдаа гэхэ байнаб.

Би Николай Шараповичай семинарта хабаадалсажа, хэшээлнүүдтэ олон удаа байлсаа һэм. Хоёр час соо ехэ һонирхолтой, һургаал абамаар хөөрэлдөөн болодог. Шагнагшад хэшээлнүүдтээ һайнаар бэлдэжэ, ехэ юумэ уншана, элдэб янзын литература хэрэглэнэ гэжэ тэдэнэй үгэ хэлэхэдэ, ойлгожо абаа, мэдээ һэм. Хүн бүхэнэй бодомжолжо, жэшэжэ үзэхөөр хэшээлнүүд эмхидхэгдэнэ. Тиихэдээ теоретическэ асуудалнуудта гол анхарал хандуулагдана. Политическэ һуралсалые үйлэдбэриин суглаан мэтэ болгохогүй гэжэ пропагандистын оролдожо байһанние ойлгомоор.

Партиин ЦК-гай майн, ноябриин (1982 он) Пленумүүдэй материалнуудаар семинарска хэшээлнүүд ехэ һонирхолтойгоор үнгэрөө. Оронойнгоо хүдөө ажахые хүгжөөлгэтэй холбоотой темэнүүдээр элидхэлнүүд, нэмэлтэ элидхэлнүүд хэгдэһэн байна. Энэ Пленумүүдэй материалнууд шагнагшадые ехээр һонирхуулаа. Хүнүүд Эдеэ хоолой программын тоо бүхэн тушаа бодомжолжо үзөөд, партиин түсэбүүд дүүргэгдэмээр гэһэн тобшолол хэнэ. Республикын, районой арадай ажахын хүгжэлтые эли тодоор харуулһан тодорхой жэшээнүүд хэшээлнүүдэй үедэ дурдагдаа.

Багшанар абаһан эрдэм мэдэсэеэ хүдэлмэридөө хайшан гэжэ хэрэглэнэб гэһэн асуудалда Николай Шарапович Жимбуев иигэжэ харюусаба:

— Семинар арсашагүй ехэ аша туһатай. Би хүдөөгэй залуушуулай үдэшын һургуулиин директор байһан тула хамта хүдэлдэг нүхэдэйнгөө хэшээлнүүдтэ ходо ородогби. Өөрынгөө теоретическэ, политическэ болон юрэнхы эрдэм мэдэсые дээшэлүүлхэеэ оролдодог багшанар өөрынгөө предмедүүдые бүри һайнаар зааха талаар яһала алхам хээ гэжэ ойлгодогби.

Семинарай хэшээлнүүд гансашье багшанарай теоретическэ эрдэм мэдэсые дээшэлүүлхэдэ бэшэ, мүн хүн зоной дунда агитационно ниитэ хүдэлмэри үнгэргэхэ онол аргануудые һайжаруулхада туһалдаг юм.

Үнгэрһэн һуралсалай жэлдэ Загастайн дунда һургуулиин багшанар коммунис хүмүүжүүлгын үндэһэ һууриие шудалха теоретическэ семинарта эрдэм мэдэсэеэ дээшэлүүлбэ. Тиихэдэ Николай Шарапович олоной мэдэхэ юумэ дабтахагүй, шагнагшадые һуралсалай шэнэ шатада гаргаха гэжэ оролдодог. Партийна гэгээрэлэй ерэхэ һуралсалай жэлдэ этикын, коммунис ёһо заншалай асуудалнуудта гол анхаралаа хандуулхаар хараална. Н. К. Крупская, А. С. Макаренко, А. В. Луначарский болон В. Сухомлинский гэгшэдэй табиһан һуралсал болон хүмүүжүүлгын асуудалнуудтай багшанар гүнзэгыгөөр танилсаха юм. Энэ асуудалнуудые шудалан үзэлгэ урдынхяараал теоретическэ шэглэлтэй байха, тиихэтэй хамта эдэ асуудалнууд багшанарай коллективэй, зарим багшанарай дүй дүршэлтэй холбогдохо болоно.

— Коммунис партиин Центральна Комитедэй һая, 1983 оной июнь һарада үнгэрһэн Пленумэй, мүн СССР-эй Верховно Соведэй ээлжээтэ сессиин материалнуудтай танилсаад байхадаа, ажал дээрээ бүри һайнаар хүдэлхэ зорилготойбди.

Тус Пленумэй материалнуудые үргэн олониитэдэ тайлбарилан ойлгуулха гээшэ багшанар, агитаторнууд болон пропагандистнуудай ниитын уялга мүн. Эгээл тиимэһээ бидэнэр ниитэ-политическэ хүдэлмэриие үргэн дэлисэтэйгээр ябуулжа эхилэнхэйбди, — гэжэ Николай Шарапович мэдүүлнэ.

Пропагандистын уялгануудта үнэн сэхээр хандаһан, һайнгаа түлөө багша, коммунист Николай Шарапович Жимбуев КПСС-эй Гусиноозёрскын горкомой, «Знание» бүлгэмэй Буряадай организациин президиумэй Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагданхай.

Р. БАЛДАНОВ,
манай штатнабэшэ корреспондент.

Совет орон дотор

ШАЛГАЛТАЯА — ЭРХИМ ШАНАРТАЙГААР

КАЗАНЬ. Автономито республикын газар дээгүүр Вяткаһаа Волго хүрэтэр баригдаһан Уренгой—Помара—Ужгород гэжэ газ дамжуулха хоолой соргын участок ашаглагдахаар бэлэн болобо. Һаяхан «Татнефтепроводстрой» трестын коллектив өөһэдынгөө участогто гидравлическа туршалгануудые хэжэ дүүргээ.

Хараалагдаһан болзорһоо хахад жэл урид, богони болзорто шалгалта хэгдээ. Хүсэ ехэтэй компрессорнүүдэй туһаламжаар хоолой соргын давлени 90 атмосферэдэ хүргэгдэһэн байгаа. Харин ашаглагдажа эхилхэдэнь һураггүй бага давлени байха. Гагнагшадай, газар малтагшадай болон транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй хүдэлмэриин шанар «эрхим» гэжэ сэгнэгдэһэн байна.

Трестын бухы оньһожоруулагдамал участогууд Липецкэ областиин Елец хото хүрэтэр баригдаха Уренгой-Түб гэжэ участогые барилгада бэлдэжэ эхилээ.

АШАГ ҮРЭТЭЙ ҺАЛБАРИ

КИЕВ. Украинын урда хубидахи ажахынууд 35 мянган гектарта барайгар тарижа дүүргээ.

Эрдэм ухаанай үндэһөөр тодорхойлогдоһон болзорто поли дээрэ хүдэлмэри дүүргэгдээ. Һайнаар элдүүрилэгдэһэн хүрьһэндэ тарилга хэгдээ. Тусхай шэглэлтэй звенонууд болон отрядууд хүдэлмэрээ хоёр халаанда эмхидхэһэн байгаа. Нэгэ үнгэрхэдөө хэдэн технологическа хүдэлмэри хэхэ холимог агрегадуудые хэрэглэһэнниинь саг алмаха арга олгоо юм.

Республика дотор уһалууриин ехэ программа бэелүүлһэнэй ашаар энэ ургамал тарижа ургуулха арга бии болоо. Эндэхи үрэжэл багатай, хужартай газар дээрэ мелиораторнууд хүсэ ехэтэй инженернэ түхеэрэлгэнүүдые бариһан байгаа. Барайгар тарижа ургуулга экономическа талаараа эгээл ашатай туһатай һалбаринуудай нэгэнниинь болонхой. Ажахынууд таряалангай гектар бүриһөө мянган түхэриг хүрэтэр олзо доход абадаг.

Тусхай шэглэлтэй совхозууд болон колхозуудай мелиораторнууд барайгарай полиин ёһотой эзэд болонхой. Һүүлэй жэлнүүдтэ ажахынууд шэнэ сортын үрэһэ хүрэнгэ хэрэглэһэн байна. Энэнь барайгарай ургасада һайнаар нүлөөлнэ.

Мүнөө жэлдэ республикын таряашад 1,6 миллионһоо дээшэ центнер сагаан ороохо хуряахые хараална. Гектар бүриһөө 100 центнер ургаса абахын түлөө түрүү коллективүүд тэмсэнэ.

ГАЗОПРОВОДТО ХЭРЭГТЭЙ КОМПРЕССОРНУУД

ЛЕНИНГРАД. Ороной турбина бүтээлгын түрүү предприятиин «Ленинградай металлическа завод» гэжэ нэгэдэлэй тэмдэг 25 мянган киловатт хүсэтэй газ бүлэхэ агрегадуудта табигдаха юм. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ «Невский завод» гэжэ нэгэдэлтэй хамта тэрэ түлишын хоолой соргонуудта бүтээсэ ехэтэй машинануудые эльгээдэг байха юм.

Һаяхан «ЛМЗ» гэжэ стендэ газ дамжуулха Уренгой-Помара-Ужгород гэжэ сорго хоолойдо хэрэглэгдэхэ газ бүлэхэ түрүүшын агрегат хабсаргагдажа дүүргэгдээ.

Нэгэдэлэй тусхай филиал — «Турбоатомгаз» заводой байгуулагдахада, турбина бүтээгшэд ороной түлишын — элшэ хүсэнэй комплексые хүгжөөлгэдэ горитой хубитаяа оруулха аргатай болобо. Энээнэй урда тээ бүтээгдэдэг машинануудай орондо ГТН-25 түхэлэй машинануудые, компрессорнэ станцинуудые барилгада хэрэглэхэдэнь, барилга-хабсаралгын хүдэлмэриие горитой хорооха арга олгоһон байна.

АНГАРАЙ МИЛЛИАРДНУУД

БРАТСК (Эрхүүгэй область). Братска ГЭС-ые һэльбэн шэнэдхэхэ хүдэлмэриин шухала шата дүүргэгдээ. Һүүлшын, 18-дахи гидроагрегат һаяхан дахинаа хүдэлгэгдэбэ. Энэнь станциин 400 миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилһэн үдэртэй тудалдаа.

Нэгэ станциин иимэ хэмжээнэй элшэ хүсэ үйлэдбэрилхэ жэшээ дэлхэйн гидротехникэдэ үзэгдөөгүй юм. ГЭС-эй түрүүшын агрегат 20-һоо үлүү жэлэй саада тээ хүдэлгэгдэһэн байгаа гээд һануулаябди. Энэ үедэ эрдэмтэд болон машина бүтээгшэдтэй хамта ашаглагшад станциие нарижуулан һайжаруулха талаар хүдэлһэн байгаа. Тэрэнние шэнэдхэһэнэй ашаар хүсэ шадалынь хахад миллион шахуу киловаттаар дээшэлбэ.

ОРОНОЙНГОО БАРИЛГАНУУДТА

УКРАИНЫН ССР. ТҮСЭБТЭ АРБАН НЭГЭДЭХИ ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТУРШАДА АШАГЛАЛГАДА ТУШААГДАХА БАРИЛГАНУУДТА ШУХАЛА ТҮХЕЭРЭЛГЭНҮҮДЫЕ САГ СООНЬ, ҺААДГҮЙГӨӨР ТУШААХЫН ТҮЛӨӨ ХҮДЭЛӨӨН ХАРЬКОВАЙ В. И. ЛЕНИНЭЙ НЭРЭМЖЭТЭ ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНТО «ЭЛЕКТРОТЯЖМАШ» ЗАВОДТО ЭХИЛЭНХЭЙ. ЖЭЛЭЙ ЭХИНҺЭЭ ХОЙШО ПРЕДПРИЯТИИН КОЛЛЕКТИВ ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУР 300 МЯНГАН ТҮХЭРИГЭЙ ПРОДУКЦИ БҮТЭЭН ГАРГАҺАН БАЙНА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ДНЕСТРОВСКО СТАНЦИДА ХЭРЭГЛЭГДЭХЭ ГИДРОГЕНЕРАТОР ХАБСАРГАГДАЖА БАЙНА.

ТАСС-ай фотохронико.

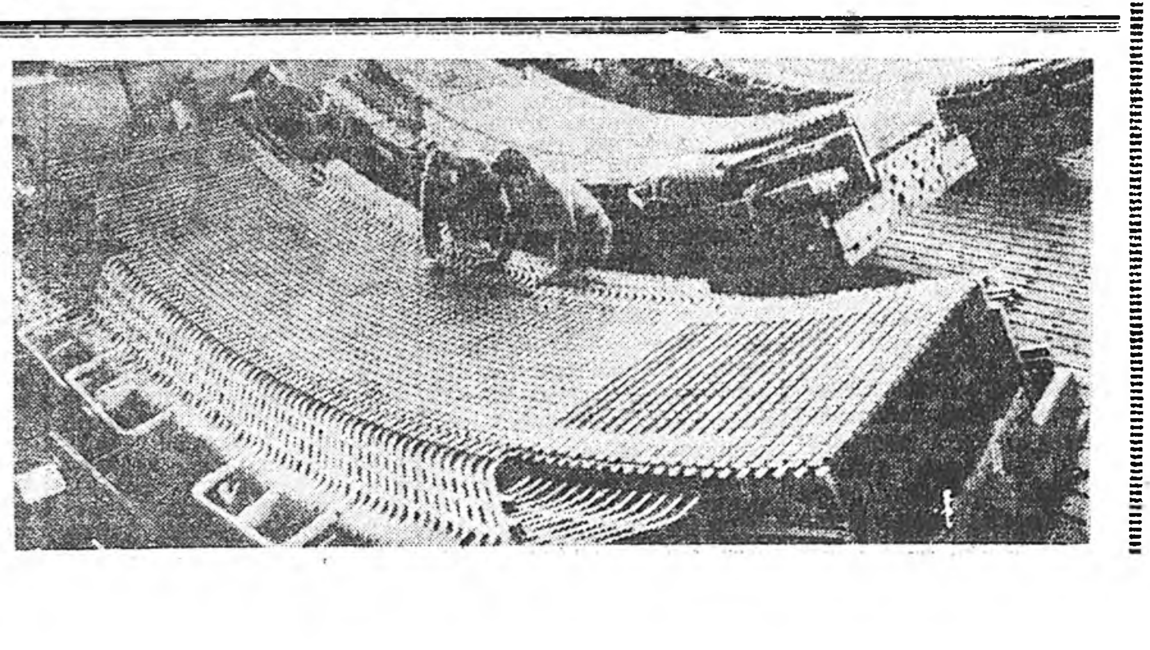

ТОЛИЛОГДООГҮЙ БЭШЭГЭЙ МҮРӨӨР

ТОСХОНУУДЫЕ АНХАРХА ХЭРЭГТЭЙ

шэнэ гэр бариха гэхэдэнь, совхозой зүгһөө ямаршье туһа хүргэгдэнэгүй. Тиимэһээ тосхондомнай залуушуул тогтохоёо болижо байна» гэжэ пенсионернүүд бэшэг соогоо тэмдэглээ һэн.

КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленум хүдөө нютагта ажаһуудаг хүнүүдэй һуудал байдал бүри һайжаруулха, тэдэнэй соёл гэгээрэлэй эрилтэ гүйсэдөөр хангаха асуудалда анхаралаа ехээр табяа. «Экономическа болон социальна политикын хоорондо нягта холбоо байгуулгые хангаха шухала гэжэ бидэ XXVI съезд дээрэ тон тодоор мэдүүлээ һэмди. Энэншье ойлгосотой, ажахыгаа хүгжөөлгымнай бүхы хүсэл оролдолгын хожомой зорилго хадаа хүнүүдэй ажаһуудалые һайжаруулга мүн ха юм»,—гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Ю. В. Андропов тус Пленум дээрэ хэлээ бэлэй.

Республикымнай колхоз, совхозуудай түбһөө холо байдаг багахан тосхонууд үсөөн бэшэ. Тэндэ олон хүнүүд ажаһуудаг, хүдэлдэг. Харин һүүлэй үедэ зарим тээ бага тосхонуудта анхарал багаар табигдадаг болоҗо байна, тэндэхи һургуули, соёлой байшан, библиотекэ, медпункт хааха ушар үзэгдэнэ. Тиимэһээ Дээдэ-Торидо ажаһуудаг пенсионернүүд шухала асуудал зүбөөр табяа гэжэ тоологдоод, тэрэниие шалгаха, тэндэ ажаһуугшадтай хөөрэлдэхэ гэжэ шиидэгдэһэн байгаа.

һаяхана тус тосхондо нэмэл бэшэгэй үдэр үнгэргэгдөө. Эндэ тосхоной олон хүнүүд, илангаяа пенсионернүүд, КПСС-эй Зэдын райкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша Ц-Д. Д. Доржиев, совхозой директор С. М. Филиппов, парткомой секретарь М. Л. Гилязов, сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Г. М. Мункуев, совхозой ахамад экономист Д. Д. Дашиев, Дээдэ-Ториин отделениие эрхилэгшэ Ц-Д. Н. Токтохоев, отделениин мэргэжэлтэд, газетымнай редакциин бэшэгэй болон хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэдэй таһагые даагша Ц. С. Субанов гэгшэд хабаадаа.

Тэндэ болоһон хөөрэлдөөн тухай материал доро толилнобди.

Дээдэ-Тори тосхон Оёорой совхозой гурбадахи отделени юм. Тус тосхондо 247 үрхэтэ айл гэхэ гү, али 919 хүн ажаһууна. Отделениин гол ажахы—мал ажал. Эндэ таба мянга гаран хонин, хоёр мянганһаа үлүүтэй эбэртэ бодо мал тоологдоно. Зунай бэлшээриин үедэ малнуудай тоо бүри олошордог.

Совхозой болон районой зарим эмхи зургаануудай зүгһөө һүүлэй үедэ тус тосхондо анхарал багаар хандуулагдадаг болоо гэжэ пенсионернүүд редакцида бэшэһэн бэшэг соогоо зүб тэмдэглээ гэхэ хэрэгтэй. һүүлэй хэдэн жэлэй туршада тосхондо байрын гурба-дүрбэн шэнэ гэр бариггдаа, клубынь заһабарилагдажа эхилһэн аад, мүнөөшье болотор дүүргэгдээгүй. Отделениин контородо капитальна заһабари хэхэ хэрэгтэй. Хабар болоһоор тосхондо автобус ерэхээ болишоо, фельдшерскэ пунктдань гансахан хүн хүдэлнэ.

—Манай тосхониие болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ анхарал багаар хандуулагдана гэжэ пенсионернүүдэй бэшэг соо зүбөөр хэлэгдэнэ,—гэжэ үнинэй коммунист Н. Ц. Сосоров үгэ хэлэхэдээ тэмдэглэбэ. Харгын заһабарилагдаагүйһөө болоҗо, автобус ябанагүй.

Гансашье Дээдэ-Торидо бэшэ, харин бэшэшье бага тосхонууд иимэ байдалтай болоод байна гэжэ, тэрэ үгэеэ үргэлжэлүүлбэ. Жэшээлхэдэ, Номто тосхондо урдань колхоз байһан юм. Харин эндэ мүнөө арай гэжэ хори гаран үрхэтэ айл үлөөд байна. Шэнэ барилга хэгдэнэгүй, Тэндэхи һургуули хаагданхай, клуб, бани, амбулатори гэхэ мэтэ хүдэлнэгүй. Тосхондохи магазин хаагдаха юм хаш. Телефон, автотранспорт, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэнэй үгы байхада, хүнэй үхибүүдэй үбшэлхэдэ, бэрхэшээлтэ байдал тохёолдоно. Иимэ тулюур байдалтай тосхонуудһаа залуушуул ехэнхидээ гаража ошоно, тэндэ үбгэд хүгшэд үлэнхэй.

Энээн тухай уулзалга дээрэ үгэ хэлэһэн коммунистнар С. Д. Намжитов, Л. Н. Ачитуев гэгшэд баһал тоттоо.

—Тосхонуудаймнай хүн зон шэнэ барилга хэхэ дуратай,—гэжэ Е. Д. Жигмитов үгэ хэлэлгэндээ мэдүүлбэ, —Теэд совхозой хүтэлбэрилэгшэд энэ эрмэлзэлыень дэмжэнэгүй, барилга хэхэдэ, ямаршье туһаламжа хүргэгдэнэгүй. Дээдэ-Тори тосхондохи пилорама үни хада эбдэрэнхэй, теэд тэрэниие заһаха тухай хэншье һаналаа табинагүй. Малай байрануудтахи зарим культбазанууд хүдэлнэгүй,—гэбэ.

Дээдэ-Торидо мүнөө гансахан худаг хүдэлнэ. Шэнэ худаг малтаха гэһэн асуудал үни хада табигдабашье, шиидхэгдэнэгүй. Мүнөө тосхоной олонхи айлнууд эдихэ уһаяа аяар 7—8 километр холоһоо зөөнэ. Тиихэдэ тосхондо трактор, автомашинада бензин, түлишэ, тоһо хэхэ газар үгы. Тиимэһээ тракторист, шофернууд 30 километр холо байһан Оёор тосхон ошохо баатай болоно. Энээн тухай уулзалга дээрэ Г-Ж. Доноев, Ч. Л. Дамбаев, Б. Б. Банзаракцаев, Ц. Балтаров, З. З. Ванданов болон бусад хэлэбэ.

Совхозой директор С. М. Филиппов үгэ хэлэхэдээ уулзалга дээрэ гараһан шүүмжэлгэ зүб гэжэ тоолобо. Совхозой дирекциин, парткомой болон профкомой зүгһөө тэрэниие усадхаха талаар бодото хэмжээн абтаха гэжэ мэдүүлбэ. Ойрын үдэрнүүдтэ Дээдэ-Тори тосхоной пилорама заһагдаха, автомашина болон тракторнуудта бензин, түлишэ, тоһо хэхэ байра түхеэрэгдэхэ, харгы замай эмхи зургаануудтай хамтаржа хүүргэнүүдые заһаад, автобус ябуулхын арга бэдэрхэбди гэжэ найдуулба.

КПСС-эй райкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша Ц. Д. Доржиев, сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Г. М. Мункуев үгэ хэлэхэдээ, бага тосхонуудай, тэрэ тоодо Дээдэ-Ториин хүн зоной соёлой, медицинын, худалдаа наймаанай, ажаһуудалай эрилтэнүүдые хангаха талаар дары хэмжээнүүд абтаха гэжэ мэдүүлбэ.

МОСКВАГАЙ УЛАСХООРОНДЫН XIII КИНОФЕСТИВАЛЬ

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: американ һурагша Саманта Смит Улаан талмай дээрэ кинофестивальда хабаадагша монгол киноактриса Оюунцэцэгтэй танилсажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

УХИБҮҮДЭЙ ЗУНАЙ АМАРАЛТА

«ХАРААСГАЙДА» ХҮХЮУТЭЙ

РЕПОРТАЖ

Гааргын интернат-һургуулиин байшангай газаагуур эдир багашуулай соттой шууяан таһарнагүй. Энэ хадаа нютагай дунда һургуулиин дэргэдэ эмхидхэгдэһэн бэлэдхэлэй классһаа эхилээд, табадахин хүрэтэр үхибүүдэй «Хараасгай» гэжэ лагерь байба. Эндэ Гааргын совхозой малшадай болон хүдэлмэришэдэй табин нэгэн хүүгэд һарын туршада амарна.

— Энэ «Хараасгай» гэжэ лагерьтамнай амарһан үхибүүд һургуулиингаа спортзал соо баскетболоор, шатараар, мүн даамаар наадажа мүрысэдэг, нютагайнгаа үзэсхэлэнтэ газарнуудаар экскурсида ябадаг,—гэжэ лагериие даагша, һургуулиин эхин классуудай багша Валентина Батуевна Шотхоева хөөрэнэ.

Үнэхөөрөөшье табин нэгэн үхибүүдые хоёр отряд болгожо хубаагаад, тус лагерьта хүмүүжүүлэгшэдээр ажаллажа гараһан интернадай багшанар Х. Д. Цыбденова, М. Ч. Гармаева, Д. Б. Цыденова, З. Ж. Запанова гэгшэд гол горхоной захаар, хада уулын хаягай, ой соогуур экскурсида ошодог байба. Тиихэдээ тэдэнэр үхибүүдтэ үзэсхэлэн байгаалиин үзэгдэлнүүдые тайлбарилжа үгэдэг, гербариин сэсэг, намаа суглуулдаг байха юм.

— «Манай гэр, минии үйлсэ» гэһэн темээр лагеримнай үхибүүд уран зурагай конкурсдо бултедаа хабаадаа. Тиихэдэ «Зунай һайндэр», «Спартакиада» гэхэ мэтын хэмжээ ябуулганууд хүхюутэйгээр үнгэргэгдөө һэн. Жэшээлхэдэ, спартакиадын барилдаагаар, һурэлгэ, харайлгаар, бүмбэгэ шэдэлгээр, мүн урилдалгаар Марина Бильдушкина, Эля Ниндакова, Слава Шагжиев, Алеша Хурхесов, Галя Гармаева гэгшэд эрхимлэжэ, лагериингаа чемпионууд болоо, — гэжэ хүмүүжүүлэгшэ Дышигма Бальжиевна Цыденова хөөрэнэ.

Нютагай поэт Николай Дамдиновай зохёохы намтар тухай уран зохёолой үдэшэ һонирхолтойгоор үнгэргэгдөө. Тэрээн дээрэ олон эдиршүүл мэдээжэ поэдэй шүлэгүүдые сээжээр уншаһан, дуунуудыень гүйсэдхэһэн байна.

Тиихэдэ дурсагдагша интернадта долоодохи жэлээ тогоошоноор ажаллажа байһан Мария Дашиевна Цыренова түрүүтэй тогоошод Светлана Эрдынеевна Цыденова, Зинаида Доржиевна Эрдынеева гэгшэд үхибүүдтэ саг соогоо амтатай эдеэ элбэгээр шанажа холлуулдаг байба. Мүн Шалсама Ринчиновна Цыренова лагериин байра байдал ариг сэбэрээр байлгадаг һэн.

Мүнөө үедэ совхозой түб буусаһаа зургаан модоной зайда оршодог Гаарга гэжэ тунгалаг горхоной эрьедэ дурсагдагша һургуулиин зургаадахи, долоодохи классуудай һурагшадай ажалай болон амаралтын лагерь эмхидхэгдэнхэй. Тэдэнэр зургаан гектарта таригдаһан совхозойнгоо хартаабхын ургаса харууһалжа байнхай.

Б. ЖАНЧИПОВ,
манай корр.

Хурамхаанай район.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: СССР-эй арадай багша Мария Чириповна Гармаева «Хараасгай» гэжэ амаралтын лагериин үхибүүдээр уран бүтээлэй хэшээл үнгэргэнэ.

А. МИТРИКОВЭЙ фото.

...РП-гэй II СЪЕЗДЫН 80 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

...РТИИН ХҮСЭН

дэлмэришэд байһан юм. 1917 оной февралиин буржуазно-демократическа революциин илаһанай һүүлээр парти нюуса байдалһаа гараһан, тиигэжэ олон тоото хүдэлмэришэд зэргэдэнь ороһон байна. «Хүдэлмэришэнэй партиин хүгжэхын ёһоор лэ бидэ урганабди», — гэжэ тиихэдэ Ленин тэмдэглэһэн байдаг. Хэрбээ Февралиин революциин урда тээ парти дотор 24 мянган гэшүүд байбал, тэрэл жэлэй июльда арба дахин олон, харин 1917 оной Агуухэ Октябриин революциин урда тээ арбан таба дахин олон болоод байгаа бшуу. 350 мянган коммунистнуудай 100 мянганиинь национальна районуудта (партиин бүридэлэй 43 процентнь ород бэшэ 25 үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд болодог һэн), 50 шахуу мянгань армида хүдэлдэг байгаа. Тиихэдээ арбан коммунистын зургаанииинь ажалшадай байдал хүсэл эрмэлзэл һайн мэдэдэг, түрүү хүдэлмэришэд байһан юм. Энээнтэй дашарамдуулан, хүдэлмэришэд болон ажалшадай бусад бүлэгүүдэй дунда большевизмын үзэл бодолой түргэнөөр тараһан ушар «арад зоноо большевигүүдэй ойлгоһон дээрэһээ» үндэһэтэй гэжэ Россин революционно үйлэ хэрэгүүдые нюдөөрөө хараһан, американ журналист-интернационалист Альберт Рис Вильямсын тайлбарилһан ябадал дэмы бэшэ. Мүн тиихэдээ арад зон большевигүүдые һайн ойлгоһон, тэдэнэй политика болон урianуудые тэдэнэй ажабайдалай аша туһада харюусана гэжэ мэдэһэн байна бшуу.

Манай ороной ажалшад Коммунис партидаа үзүүлдэг өөрэдынгөө этигэл найдалда хэзээдэшье мэхэлүүлэгдээгүй гэжэ Совет засаган 66 шахуу жэлэй дүн дүршэл элеэр харуулна. Юундэб гэхэдэ, нэн түрүүн эдэ жэлнүүдтэ хүдэлмэришэн анги хододоо партиин социальна тодорхойлхы үндэһэ һуури байгаа, тэрэ өөрынгөө зэргэнүүдые энэ ангиин эрхим, түрүү, ниитын эдэбхитэй түлөөлэгшэдөөр бүридүүлдэг байгаа, хүдэлмэришэдэй болон бүхы ажалшадай аша туһада политикаяа бэелүүлдэг байгаа ха юм. Ажалша хүнүүдэй аша туһада, зол жаргалда бэелүүлһэн өөрынгөө ажал ябуулгаар парти бүгэдэ ниитын мэдэрэл хүндэлэлдэ, бүхы совет хүнүүдэй, СССР-эй бүхы арадуудай этигэл найдабарида, найшаал дэмжэлгэдэ хүртэдэг болоо.

Хүгжэлтэ түгэс социалис общество СССР-тэ байгуулһанһаа уламжалан, обществын ангиин бүридэлэй хубилаад байхада, тэрэнэй социальна бүридэлэй адлирхуу болоходо, таряашад, научно-техническэ болон зохёохы интеллигенциин түлөөлэгшэдэй хүдэлмэришэн ангиин хараа бодолтой болоод байхада, Коммунис парти бүгэдэ арадай парти болоо гээшэ. Тиигэбэшье тэрэ өөрынгөө ангиин шэнжэ шанар огто гээгээгүй байха юм. Өөрынгөө уг шэнжээр, үзэл суртаалаар, политикаараа КПСС хүдэлмэришэн ангиин парти байгаа, байһааршье гээшэ. Урдынхидаал адли, хүдэлмэришэн анги хадаа тэрэнэй зэргэнүүдые үргэдхэхэ социальна гол баазань байһан зандаа. Өөрынгөө уг удхаар КПСС ангиин пролетарска парти болодог гээшэ. Тиимэһээ хүдэлмэришэн ангиин нангин хэрэг болон зорилгонууд болонхой, харин ангигүй, коммунис общество байгуулха гэһэн хүдэлмэришэн ангиин эсэсэй уг зорилго болонхой юм.

Өөрынгөө зэргэнүүдые олошоруулхадаа, хүдэлмэришэн ангида, КПСС-эй түшэглэдэг ушар совет обществын ажабайдалда тэрэнэй үүргын хэлбэришэгүйгөөр дээшэлэлгэтэй нягта холбоотой байна. Хүдэлмэришэн ангиин тоо улам бүри ургана. Мүнөө 80 миллион шахуу хүн гэхэ гү, али ажал хэдэг хүнүүдэй гурбанай хоёр хубинь болодог гээшэ. СССР дотор тэрэ минии лэ эгээл олон тоотой анги бэшэ, харин ажалша арадай олонхинь, оронсй экономическа хүгжэлтын гол хүсэн болоо бшуу. Тэдэнэй үйлэдбэрилдэг ниитын продукциие, оронойнгоо национальна баялиг арьбадхалгада, экономико, эрдэм болон техникэ хүгжөөлгэдэ оруулһан хубитые сасуулан харамаар жэшээгүй байха. Хүдэлмэришэн анги совет обществын үйлэдбэрилгын гол хүсэн байгаа, байһаншье зандаа.

КПСС-эй XXV (1976 он) болон XXVI (1981 он) съездүүдэй хоорондохи табан жэл соо партиин зэргэдэ хүдэлмэришэн ангиин нэгэ миллион хахадһаа дээшэ эрхим түлөөлэгшэд абтаһан байха юм. Энэмнай партида орогшодой 59 процент болоно. Тэрээнһээ хойшонхи үедэшье иимэрхүүгээр лэ ургаһан байна. 1981 ондо партиин гэшүүндэ кандидадаар абтагшадай 59,5 процентнь, 1982 ондо—59,4 процентнь хүдэлмэришэд байгаа. Тэдэмнай колхозниудтай хамта бүхы коммунистнуудай гурбанай хоёр хубинь болоно бшуу. Интеллигенциин болон алба хаагшадай дундаһаа гараһан нилээд олон коммунистнууд КПСС-эй хүдэлмэришэн ангиин шэнжэ шанарые бууруулнагүй. Юуб гэхэдэ, тэдэнэймнай олонхинь хүдэлмэришэн болон таряашадай бүлэһөө гараһан зон болоно ха юм.

КПСС-эй зэргэдэ жагсаһан 8 миллион түрүү хүдэлмэришэд хадаа партиин социально-экономическа политикые ажалша коллективууд дотор бэелүүлжэ шадаха тон ехэ хүсэн болодог гээшэ.

Дмитрий ГАЙМАКОВ,
түүхын эрдэмэй кандидат.

(АПН).

Хилын саанаһаа

ТАСС АПН

ООН-ой АЮУЛГҮЙН СОВЕДТЭ

НЬЮ-ЙОРК. Иордан мүрэнэй баруун бэедэ булимтаран эзэмдэгдэһэн газартахи байдалай орёо түгшүүрилтэй болоҗо байһантай дашарамдуулан, Иорданиин эрилтээр ООН-ой Аюулгүйн Совет зүбшэлэлгын хөөрэлдөөнүүдые хэжэ захалба.

Илангаяа Эль-Халилтахи байдал шахардуу шанга болонхой. Ушарынь юуб гэхэдэ, Израилиин булимтаран эзэмдэгшэд араб хүнүүдые хайра гамгүйгөөр хашана, харшална. Арабуудай хуулита ёһоор шэлэжэ һунгаһан хотын мэрые Тель-Авивай засагаархид тушаалһаань буулгаа. Израилиин солдадуудай байһаар байтар арабуудай байшан гэрнүүдые, аралжаа наймаанай предприятинуудые шатаажа байһан Израилиин хүн зоной гэмтэ ябуулганууд бүгэдэ ниитын дурыень гутаана.

Зүбшэлэлгын хөөрэлдөөнүүдэй эхилхын урда тээ бүлэглэлнүүдтэ хабаададаггүй оронуудай делегацинууд ООН-до зүблөө үнгэргөө. Булимтаран эзэмдэгдэһэн араб газар нютагуудта һүүлэй үедэ болоһон үйлэ хэрэгүүд тушаа мэдүүлгэ хэхыень Аюулгүйн Соведые гүйхэ гэһэн шиидхэбэри тэрээн дээрэ абтаһан байгаа. Булимтаран эзэмдэгдэһэн газар нютагуудта Израилиин һуурин тосхонуудые байгуулха талаар Тель-Авивай бэелүүлжэ байгаа хуули буса политика энэ районд охи байдалые улам түгшүүрилтэй болгоно, эб найрамдал тээшэ замда ехэ һаад тойбо ушаруулна гэжэ үшөө дахин заахыень тэдэнэр энэ мэдүүлгэ соогоо дурадхаһан байха юм.

ЖЕНЕВЭДЭХИ ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

ЖЕНЕВЭ. Стратегическэ буу зэбсэгүүдые хизаарлаха ба хороохо тухай хөөрэлдөөнүүдтэ хабаададаг СССР-эй, США-гай делегацинуудай пленарна заседани эндэ болобо.

Европодо ядерна буу зэбсэгүүдые бүгээн гаргалгые хизаарлаха тухай хөөрэлдөөнүүдэй ээлжээтэ шата СССР-эй ба США-гай делегацинуудай пленарна заседаняар дүүрэбэ. Хөөрэлдөөнүүд сентябриин 6-да үргэлжэлүүлэгдэхэ юм гэжэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

ТҮБЭЙ АМЕРИКЭДЭ ЭБ НАЙРАМДАЛ ХАНГАХЫН ТҮЛӨӨ

МАНАГУА. Түбэй Америкэдэ эб найрамдал хангаха, энэ районд дайн байлдаа үүдхэхэ гэһэн Рейганэй захиргаанай эзэрхэг түрэмхэй ябуулгануудые зогсоохо гээшэ Америкын эрдэмэй, соёлой түрүү үзэлтэй ажал ябуулагшадай гол зорилго болоно. Энэ районд охи гол шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ зорюулагдаһан конференцидэ хабаадахаяа Никарагуагай ниислэл хотодо Канадын, США-гай, Латиин Америкын, Карибска бассейнэй оршондохи зохёохы интеллигенциин 300 шахуу түлөөлэгшэд суглараһан байна.

Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ, Национальна сүлөөрэлгын сандинис фронтын национальна хүтэлбэриин гэшүүн Карлос Нуньес уулзалгые нээхэдээ, Никарагуагай революциие һүнөөхэ талаар шэглүүлэгдэһэн Вашингтоной али бүхы һэдэлгэнүүдые, хүсэлэл оролдолгонуудые эрид буруушааба. Мүнгэн һангай талаар хашалта, экономическа талаһаань гансаардуулан таһалалга, хардалга гүрдэлгэ, заналта — эдэ бүхы гутамшаг муухай аргануудые американ захиргаан хэрэглэжэ, дүрбэн жэлэй урда тээ сандинис революциин эхилһэн социально-экономическа хубилалтануудые зогсоохые оролдоно, гэжэ тэрэ хэлээ. Гэбэшье Вашингтон Национальна сүлөөрэлгын сандинис фронтые нягтаар тойрон жагсаһан никарагуагайхидые үбдэг дээрэнь һугэдүүлжэ шадахагүй гэжэ К. Нуньес тэмдэглээ. Бүхы дэлхэйн сандинис революцитай һанал нэгэтэй байһанаа эдэбхитэйгээр элирхэйлэн мэдүүлдэг бүхы дэлхэйн демократическа олониитэ манай талые барина бшуу.

ДАЛАЙН ЭРХЭ ТУХАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

ОСЛО. Далайн эрхэ тухай дүрбэн үдэрэй уласхоорондын конференци Норвегиин ниислэл хотодо нээгдэбэ. Норвегиин Фритьоф Нансенэй фонд гэдэг эрдэмшэнжэлэлгын эмхитэй харилсаа холбоотойгоор Гавайска университедэй далайн эрхын институт тэрэниие үнгэргэнэ.

Дэлхэйн 35 ороной, тэрэ тоодо Советскэ Союзай ба бусад социалис оронуудай 300 гаран мэргэжэлтэд конференциин хүдэлмэридэ хабаадана. Нёдондо жэлэй декабрь һарада Ямайкада баталагдан абтаһан далайн эрхэ тухай ООН-ой конвенциие зүбшэн хэлсэлгэдэ энэ научна хуралдаан зорюулагданхай. Дэлхэйн океан далайнуудай нөөсэ баялигуудые хэрэглэхэ талаар гүрэнүүдэй ажал ябуултые таарулдуулан гуримшуулха, далайн хилэнүүдые, мүнөө үеын далайн эрхын гол ёһонуудые тодорхойлхо байна.

Далайн оёорой нөөсэ баялигуудые ашаглалгада, экономическа зононуудай хилэнүүдые, далай дээгүүр тамаралгын гурим дүримүүдые тодорхойлолгодо хабаатай асуудалнууд конференци дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ юм.

ЧИЛИИН АРАДАЙ ТЭМСЭЛ

БУЭНОС-АЙРЕС. Хархис захиргаанай арад зондо зүрюу харша политикые буруушаалгын үдэртэ хабаадаһан ажалшадай ба һурагша залуушуулай түлөөлэгшэдые Пиночедэй сэрэгэй-фашис захиргаан зэрлиг муухайгаар хашажа харшалжа, хардажа гүрдэжэ байна. Информационно агентствэнүүдэй мэдээсэлнүүдэй ёһоор, жагсаалнуудта, митингнүүдтэ хабаадагшадые үлдэн намнахадаа, полициин ба сэрэгэй подразделенинүүд нюдэ хордохоодог газуудые хэрэглэһэн, бууд аһан байха юм. Энээнһээ уламжалан хоёр хүн алуулаа, гурбан хүн шархатуулагдаа, мянга гаран хүн шорон түрмэнүүдтэ хаагдаа.

Политическэ үзэл бодолойнгоо түлөө хаагдаһан хүнүүдые сүлөөлхэ, хүнэй ажабайдалай демократическа ёһо гуримуудые, эрхэнүүдые һэргээхэ, гадаадын монополинуудай бэшэ, харин оронойнгоо аша туһада экономическа политика бэелүүлхэ гэһэн гол эрилтэнүүдтэй Чилиин арадай тэмсэл улам үргэдэжэ байна гэжэ шэнжэлэгшэд тэмдэглэнэ. Алуур хюдуур, политическэ партинуудай ба олохон профсоюзуудай ажал ябуултые хорилго оппозиционно хүсэнүүдэй зоригыень мохоогоогүй, харин тэдэниие улам бэхижүүлһэн байна. Май, июнь, июль һарануудта болоҗо байһан национальна буруушаалгын үдэрнүүд энээниие шэнэ хүсэтэйгөөр харуулна.

АХА ДҮҮ ОРОНУУДАЙ ХАРИЛСААН

ХАНОЙ. Социалис Вьетнамай урда хубида нефть болон газай баялигуудай нөөсэнүүдые вьетнам болон совет мэргэжэлтэд үргэнөөр шэнжэлнэ. Эндэ бэдэрэлгын үргэн ехэ хүдэлмэри ябуулжа эхилһэн «Вьетсовпетро» гэдэг совет-вьетнамай хамтын предприяти байгуулагдаа.

Ажалай ехэ амжалта туйлагдаа гэжэ хоёр ороной мэргэжэлтэд, хүдэлмэришэд тэмдэглэнэ. Далай дээрэ үрэмдэлгын хүдэлмэри хэхээр хараалагдаһан платформонуудые хабсарха томо ехэ талмайн түрүүшын ээлжээнэй барилга дүүрэбэ. Совет-вьетнам хэлсээнэй үндэһөөр, эндэхи баялигууд ашаглагдажа байна.

ПОРТУГАЛИИН КОМПАРТИИН МЭДҮҮЛГЭ

ЛИССАБОН. Португалиин Компарти Португалиин правительствын политикые эрид буруушаана. Ажалшадай эрхэнүүдые хизаарлахые, засагаархидай политикые буруушаадаг хүнүүдые мүрдэхэ мүшхэхые эрмэлзэжэ байһан тухайнь кабинедэй ажал ябуулга элирхэйлэн гэршэлнэ гэжэ ПКП-гэй мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ.

Иимэ эрхэ байдалда ороной конституцяар хараалагдаһан эрхэнүүдые, сүлөөнүүдые хамгаалха тэмсэлээ эдэбхижүүлхэ шухала гэжэ ПКП тоолоно. Имагтал ажалшадай шууд сэхэ тэмсэл демократиие лаб хангаха, Португалиин арадай революционно туйлалтануудые аршалан хамгаалха уялгатай.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

Примориин А. М. Горькиин нэрэмжэтэ гүрэнэй драматическа театрай гастроль

ОЛОНИИТЫЕ ҺОНИРХУУЛНА

Ленинэй орденто гүрэнэй оперо болон балетэй академическэ театрай байшан соо Владивосток хотын театрай гастроль үргэлжэлнэ. А. М. Горькиин нэрэмжэтэ драматическэ театр байна. Энэ коллектив М. Горькиин «Наранай хүүгэд» гэһэн зүжэг улаан-үдынхидэй анхаралда дурадхаа.

Зүжэгэй урда тээ айлшадые ерэһэн театрай гастролиие нээлгын баяр ёһолол үнгэргэгдэбэ. «Буряад АССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойн баярай жэлдэ үнгэргэгдэжэ эдэ гастрольнууд ехэ удха шанартай байна» гэжэ республикын соёлой министрэй орлогшо А. М. Герштейн хэлээд, Номгон далайн эрьеһээ ерэһэн артистнуудые халуунаар амаршалба. Примориин гүрэнэй А. М. Горькиин нэрэмжэтэ драматическэ театрай директор Г. К. Рогов харюугай үгэ хэлээ. Тус театрай артистнуудые харагшад халуун альга ташалгаар, баглаа сэсэгүүдээр угтаба.

Энэ зүжэг театрай репертуарта удаан саг соо ябана. Хүнүүдэй наһан соогоо бэелүүлхэ үүргэ, тэдэнэй хоорондохи харилсаа холбоон, искусство болон эрдэм наукын ээлхэ онсо һуури тухай, ерээдүйн үгэ зорилгонууд, наһанһаа, бодолнууд тухай зүжэг соо хэлэгдэнэ. Горькиин пьесэнүүд тэрэ үеын ёһото ажабайдалые, гүн гүнзэгы удхатай гол зорилгонуудые тодорхойлон харуулдагынь мэдээжэ. Энэ талаһаа зүбөөр тайлбарилан ойлгоһон театрай коллектив Горькиин пьесэ һонирхолтойгоор, эрилтэ ехэтэйгээр найруулан табиһан гэжэ тэмдэглэмээр.

Театрай ахамад режиссер Е. Табачников, ахамад уран зураашан, Н. Петрикеев, хүгжэмэй талаар А. Хоменко, А. Чеверко гэгшэд найруулан табиһан байна.

РСФСР-эй габьяата артистнууд В. Никитин (Протасов), Т. Данильченко (Елена Николаевна), А. Бугреев (Чепурной), Л. Сорока (Мелания), В. Калинченко (Назар Авдеевич) болон бусад нүхэд эндэ хабаадажа, энэ зүжэгэй гол удхые элирхэйлээ. Илангаяа артистнууд А. Бугреев, Л. Сорока, Е. Соловьева гэгшэдэй гүйсэдхэһэн рольнууд бултанда һайшаагдаа.

Түрүүшын үзэгдэлнүүд ута унжагайшаг байгаа. Зүжэгэй хоёрдохи хубиин үйлэ хэрэгүүд һонин наадаараа, ульгам хүгжэлтэеэрээ эндэ сугларгашадай һонирхол үүсхэһэн байна. «Наранай хүүгэд» гэжэ зүжэгынгээ түлөө владивостогойхид СССР-эй Соёлой министерствын шан хүртөө һэн. Энэ ябаан һонин найруулгатай, онсо өөрын уран шэмэглэлтэй, энэ зүжэг саашадаашье бүри һайнаар табигдаһан зохёолнуудтай танилсахыемнай бидэниие найдуулна, этигүүлнэ.

Б. ДЫМБРЫЛОВА.

ШЭНЭ БАЙРАДА ТҮБХИНЭБЭ

Сэлэнгын районой Тохой тосхондо хүдэлмэришэдэй 6 бүлэ шэнэ гэртэ түбхинэбэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ энэ тосхондо барилга ехээр ябуулагдана. Тиин жэлэй дүүрэтэр хоёр тус бүридөө квартиратай 3 гэрэй баригдахада, үшөө зургаан бүлэ шэнэ гэрэй эзэд болохо.

Н. НАМСАРАЕВ, манай корр.

Галина Ивановна Леонтьева Хяагта хотын «Союзпечать» агентствэдэ киоскёроор нэгэ жэл тухай хүдэлжэ байна. Хяагта хотодо ажаһуугшад шэнэ газетэ болон журналнуудые худалдажа абахаяа ехэ дуратайгаар нишээ ородог.

— Галина Ивановна һара бүринигөө даабарине үлүүлэн дүүргэдэг, өөрынгөө хүдэлмэридэ ехэ һайнаар хандадаг юм, — гэжэ «Союзпечать» агентствын начальник А. С. Конюков хэлээ һэн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Г. И. Леонтьева.

Е. СУРМАЧАЙ фото.

ТАРЯАШАД БОЛОБО

Нютагай залуушуулые таряашад болгохо ёһолол зорюулагдаһан үдэшэ «Победа» колхозой соёлой байшан соо һаяхан үнгэргэгдэбэ.

Колхозой түрүүлэгшэ В. В. Смолин, парткомой секретарь Г. П. Смолин, 5-дахи СПТУ-гай директор Д. А. Андронов, үнинэй колхозник Н. И. Фалилеев гэгшэд үгэ хэлэхэдээ, таряашадай үндэр нэрые эрхим ажалаараа дээрэ үргэжэ, таряа ехээр ургуулан абадаг болохыень хүсэһэн байна.

— Бидэнэрэй, үбгэ эсэгэнэрэй, аха нүхэдэй хэжэ байһан ажалые нэрэтэй солотойгоор үргэлжэлүүлхые оролдохобди, — гэжэ залуу таряашадай зүгһөө А. Стрежнев сутлрагшадые найдуулан хэлээ.

Үрэжэл һайнтай газартаа дуратай байха, тэрэниие һайнаар элдүүрилхэ, гамтайгаар хандаха тухайгаа хүдөөгэй поли дээрэһээ асаргдаһан шорой дээрэ залуу таряашад тангариглаа.

Н. МИТЫПОВА.
Бэшүүрэй район.

АМАРНА, АЖАЛЛАНА

Бооцын совхозой дирекци, партком, профком болон комсомолой организациин эдир туһалагшадтаа таатай зохид байра байдал түхеэржэ үгэһэниинь абаһаар ойлгогдоодхино. Эдэнэрэй мэдэлдэ шэнэ байра, кухня, үхибүүдэй амарха тусгаар таһаг үгтэнхэй. Мүнөө эндэнь Бооцын дунда һургуулиин һурагшад ерэжэ, ажалай болон амаралтын лагерьта түбхинэнхэй. Горхоной эрьедэ түбхинэһэн «Росинка» гэжэ нэрэтэй тус лагерьта 7-дохи классай бүлэг һурагшад ерэжэ; һарын туршада ажаллаһан, тунгалаг сэбэр агаарта амарһан байха юм. Эдэнэр һарын туршада эндэ байхадаа, совхоздоо арбан тонно набша намаа, дүрбэн тонно халаахай суглуулжа үгэһэн байна. Эдэнэрые нүгөөдэ — 8-дахи, 9-дэхи классуудай һурагшад һэлгэжэ, эндэ һарын туршада хүдэлхэ, амарха юм.

М. ГАЛСАНОВ.
Зэдын район.

ЭРХИМҮҮД УРМАШУУЛАГДАБА

Республикын хэлхээ холбооной управлениин автобазада үндэр бүтээсэтэ ажалаараа суурхаһан жолоошод олон юм. Тэдэнэй диилэнхи олониинь республикымнай хүдөө нютагуудаар ябажа, газетэ, журнал, бэшэгүүдые айл бүхэндэ тараалсана гээшэ.

Даажа абаһан машинаяа эбдэнгүй, аян замдаа гэнэ усалда оронгүй, харгын дүрим хазагайруулангүй ябадаг эдэнэр һара, квартал бүрингөө даабарине үлүүлэн дүүргэдэг юм.

Мэнэ һаяхана тус баазын бүлэг жолоошодто СССР-эй Хэлхээ холбооной министерствын шан барюулагдаба. Эдэнэрнай хэд бэ гэхэдэ, А. Ф. Ашихмина, И. Ф. Арефьев, П. М. Болдырев, А. В. Бинеев, К. В. Калашников, Н. А. Кушнарев — хамтадаа юһэн хүн болоно. Ажалай эдэ түрүүшүүл аян замдаа аварида оронгүй, табан зуун мянганһаа дээшэ километр ябаһанайнгаа түлөө нэгэдэхи шатын тэмдэгээр шагнагдаба ха юм. Жэшээнь, баазын үнинэй жолоошодой нэгэн болоһон Александра Федоровна Ашихмина Улаан-Үдэ хото соогуур почто зөөдөө, үдэр бүринигөө даабарине ходо эрхим шанартайгаар дүүргэһэн байдаг.

Иигэжэ типографиин шэрын үнэртэйхэн шэнэ газетэ, журнал, шухала мэдээсэлтэй бэшэгүүдые үдэр бүри таһалгаряагүй зөөжэ байдаг бүлэг жолоошоднай урмашуулагдаба.

И. КОНДРАТЬЕВ,
тус автобазын ахамад инженер.

ТАНИГДАХААР БЭШЭЭР ХУБИЛАА

Һууриһаа ариг сэбэр байлгахын тула горитойхон хүдэлмэри эндэ ябуулагдана гэжэ ойлгомоор. Арадай депутадуудай «Шэнэ-Бэрээнэй сельскэ Соведэй гүйсэдкомой дэргэдэ эмхидхэгдэһэн нииитын санитарна инспекци энэ хүдэлмэриие хүтэлбэрилнэ. Санитарна инспекциие Наталья Ивановна Суликова толгойлдог. Тэрэнэй олонхи гэшүүдынь сельскэ Соведэй депутадууд юм. Гэшүүн бүхэн шалгажа, харууһалжа байха өөр өөрын объекттэй юм. Тусхайлбал, үйлсэнүүд, столово, үхибүүдэй эмхи зургаанууд. Санитарна комиссиһа нииитын эдэбхитэд К. Н. Трофимова, Т. П. Маслова болон бусад ехэ туһаламжа үзүүлдэг.

Автомобиль заһабарилагшадай һууриинда ногооруулгын хүдэлмэри амжалтатайгаар үнгэргэгдөө. Таригдаһан һөөгүүд, набшаһата модод мүнөө һайнаар ургана. Тиигэжэ Шэнэ-Бэрээн һууриинай шарай хубилба.

Г. ЕЛИСЕЕВА.
Загарайн район.

ҮНЭТЭ ЗҮЙЛ СУГЛУУЛАГДАНА

Улаан-Үдын химлесхозой хүдэлмэришэдэй дунда ажалай халуун хаһа оронхой. Химическэ промышленностиин үнэтэ түүхэй эд болохо модоной дабирхай суглуулагдажа эхилһээр үнихэн болобо.

Химлесхозой коллектив байгша ондо 900-гаад тонно дабирхай хэрэглэгшэдтээ эльгээхэ зорилго урдаа табинхай.

Предприятиин хүдэлмэришэд һайн бэлэдхэлтэйгээр сезоноо эхилээ. Нарһанай дабирхай ехээр абахын, шанарыень һайжаруулхын тулада үйлэдбэриин бүхы участогуудта тэжээлэй дрожжи хэрэглэгдэдэг болсо. Энэ хүдэлмэриин эхилһээр хоёр һара соо Хурамхаанай районой Майска участогай коллектив эрхим үрэ дүн туйлаба. Тус коллектив богони сагай хугасаа соо 194 тонно дабирхай суглуулжа, хоёр һарынгаа даабарине арбан дүрбэн тонноор үлүүлбэ. Эндэ Евгений Николаевич Кононовой хүтэлбэрилдэг мастерска участогай коллектив мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Тус участок хараалһан түсэбһөө гадуур долоон тонно дабирхай суглуулаа. Майска участогай хүдэлмэришэн Набиул Нуруллович Гарифулин 4600 килограмм дабирхай суглуулжа, даабарияа хоёр дахинаар үлүүлэн дүүргэһэн тухайгаа элидхэбэ. Набиул Гарифулин үнгэрэгшэ жэлдэ табан жэлэйнгээ түсэбые дүүргээд, 1985 оной дүүрэтэр үшөө нэгэ табан жэлэй даабари дүүргэхэб гэһэн уялта абаа юм.

Тус участогай үшөө нэгэ хүдэлмэришэн Алексей Петрович Селянов табан жэлэйнгээ даабарие энэ жэлдэ дүүргэхэ гэһэн уялга абанхай. Тэрэ 1600 килограмм дабирхай түсэбһөө гадуур суглуулаад байна.

Манай корр.

ЗОХИД ГЭРНҮҮД

Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводто дачын гэрнүүд бүтээгдэдэг болобо. Хүн зоной хаража, танилсахын тула нэгэ тиимэ гэр вагонно-столярна цехэй газаа тусхайтаар табигдаһан байха юм. Тэрэ гэр үргэн верандатай юм. Нэгэ түхэл маягтай соморхон гэрнүүдэй үйлсэдэ ербын бодоходо, хүнэй нюдэндэ харасатай, зохид байдаг бэзэ.

Хубиин хамһабариин ажахы хүгжөөхэ хэрэгтэ заводто ехэхэн анхарал хандуулагдадаг. Тус предприятиин хүдэлмэришэдэй «Весна», Мичуринай нэрэмжэтэ, Тимирязевай нэрэмжэтэ хамтын гурбан саадуудта алим жэмэс, огородой эдеэ элбэгээр ургуулдаг болоһониинь һайшаалтай. Гансахан «Весна» тэжэ саадта гурба мянганһаа дээшэ хүдэлмэришэд огородой эдеэ, жэмэс ургуулна.

—Хорин дүрбэлжэн метр талмайтай иимэ арбаад гэрнүүдые барижа дүүргэбэ гээшэбди. Мүнөө шэнэ гэрнүүдые абаха дуратайшуулай тоо олошоржо эхилээ, — гэжэ заводой ахамад технолог нүхэр Демина хөөрэнэ.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. КПСС-эй ЦК-гай Политбюродо. «Горнягуудай хубита» — М. Семеновой статья. «Республикын ажалай эршэ» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Тэжээл ехээр бэлдээ һаа, үбэлдөө һанаа амар байха» — А. Ефимовэй статья. «Интерьертэй һандали» — В. Николаевай тэмдэглэлнүүд. «Ехээр гээдэнэ» — Я. Николаевай корреспонденци. «1000 тонны хранилищи» — Ц. Цыренжаповай фоторепортаж. «Зохидшье, ашаүрэтэйшье» — Р. Ахметовэй статья.

Гурбадахи хуудаһанда. «Түүхэтэ үйлэ хэрэгэй хүндэлэлдэ» — ТАСС-ай материал. «Үльгэр туужа дахинаа һэргээгдэбэ» — О. Куницынай статья. Хилын саапа.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Нютаг нютагай һонин. Фельетон. Элдэб һонин. Телевидениин долоон хоногой програм. Соносхолнууд, мэдээсэлнүүд.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Июлиин 17-һоо 23 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 17

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40—«Зарядкада зогсогты!» 9.55—«Гамлет из Камо»—баримтата фильм. 10.15—«Будильник». 10.45—«Советскэ Союзда алба хэнэб». 11.45—«Элүүр энхэ байлга». 12.30—«Үглөөнэй почто»—хүгжэмтэ дамжуулга. 13.00—Совет газар дээрэ уулзалга. 13.15—Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 14.15—«Хүгжэмтэ киоск». 15.00 — «Мүнөөдэр—металлургын үдэр». 15.30—Металлургнуудай захилаар концерт. 16.30—Баримтата фильм. 16.50—«Самый жаркий месяц»—уран һайханай фильм. (1-дэхи ба 2-дохи сери). 19.00—Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.45—Мультфильм. 20.00—«Анна Герман: хуби заяан ба дуунууд». 21.00—«Аяншалагшадай клуб». 22.00—«Время». 22.35—«Условие: будка для собаки»—уран һайханай фильм (ЧССР). 23.20—ССР Союзай Ехэ театрай духовой оркестрэй концерт. 24.00—Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 —Дамжуулгын программа. 9.00—«Зарядкада зогсогты!» 9.15—«Красочный хоровод»—гэһэн дамжуулга. 9.45—«Ан амитадай аймагта». 10.45—Металлургын үдэртэ эрдэм дэлгэрүүлгын фильмүүд. 11.15—СССР-эй арадай артистка. М. Биешугай концерт. 12.10—«Я пришел»—үхибүүдтэ фильм. М. Глинкын нэрэмжэтэ дуушадай бүхэсоюзна конкурсын лауреат А. Маркаускасай концерт. 13.45—А. Н. Толстой. «Никитын балшар наһан». 14.30—«Бултанда зо-

ПОНЕДЕЛЬНИК, 18

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — Уянгата дуунай концерт. 10.25 — Аяншалагшадай клуб. 11.25 — «Храбрый прогульщик» — үхибүүдтэ зорюулагдаһан фильм (ГДР). 12.30 — Шэнэ һонин (12.35 час хүрэтэр). 15.50 — Шэнэ һонин. 16.10—«Как взмах крыла» — телевизионно баримтата фильм. 16.40 — «Алтыбакан» —фильм-концерт. 17.30 — «Эжын һургуули».

Улаан-Үдэ. 18.00 — «Горн» — һурагшадта зорюулагдаһан программа (1983 оной июлиин 13-най дамжуулга дабтагдаха). 18.30 — «Ажамидарал» гэһэн Улаан-Үдын студиин очерк. 18.50 —«Байгал» — мэдээсэлэй программа. 19.20 — «Пионернүүд» —киножурнал.

Москва. 19.30 — «Зураг бүхэндэнь наран!», 19.45 — «Томадуудые хуряадаг комбайн» — телевизионно баримтата фильм. 20.00 — «Незнайка в Солнечном городе» гэһэн циклһээ, «Превращения начинаются» 20.20 — «Ажалайнь зэргээр нэрэ хүндэ». Хүдөө ажахын техникын детальнуудые һэргээхэ талаар УССР-эй «Госкомсельхозтехникын» отделенинүүдэй хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай. 20.50 — «Игра с правдой» — Англиин телевидениин баримтата фильм. НАТО-гай ядерна доктринануд тухай. Политическэ шэнжэлэгшэ В. Дунаев тайлбарилха. 22.00—«Время». 22.30 — РСФСР-эй арадай артист Л. Лещенко дуулаха. 23.15 — Футболой шэнжэлэл. 23.45 — «Мүнөөдэр түби дэлхэй дээрэ». 24.00 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Черноморец» —«Зенит».

ХО-ЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — «Промышленна предприятинуудые һэльбэн шэнэдхэлгын ашаг үрэ» — эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 9.35 — «Преждевременный человек» —уран һайханай фильм. 11.15 —В. Луговскойн уран шүлэгүүд. 11.55 — Эрдэм ухаанай һонин. 12.25 — «Будильник». 12.55 — «Судьба барабанщика» — телевизионно гурбан серитэй уран һайханай фильм (1-дэхи сери). 14.00 — Ород хэлэн. 14.30 — «Ниточка и котенок», «Неудачник», «Мой друг — Мартын» — мультфильмнүүд. 15.00 — Ороной телевизионно студинуудай баримтата фильмүүд. 15.45 — Г. Канчели. «6-дахи симфони». 16.25 —

ВТОРНИК, 19

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — Спортын һонин. 10.10 — Концерт. 10.40 — Баримтата фильмүүдэй программа. 11.40 — «Условие: будка для собаки» —телевезионно богони хэмжээнэй уран һайханай фильм (ЧССР). 12.25 — Шэнэ һонин. 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35 — «80-дахи онуудай коммунистнууд» — баримтата фильмүүд. 15.45 — Л. Б. Бетховен. «Си-бемоль-мажор»—оркестртэй хамта фортепиано дээрэ наадагдаха хоёрдохи концерт. 17.25 — «Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ».

Улаан-Үдэ. 17.55 — «Саян» — хүдөөгэй ажалшад тухай дамжуулга. 18.25 — «Байгал» (буряадаар). 18.55—«Социологууд ямар шэнжэлгэнүүдые хэнэб?».

Москва. 19.30 — «Енисейский нектар» — телевизионно баримтата фильм. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.50 — «Хүн ба хуули». СССР-эй юстициин министр В. И. Теребилов үгэ хэлэхэ. 20.35 — Арадай аман зохёол. 21.05 — Маяковский бидэнэртэй хамта. 22.00 — «Время». 22.35 — Спортын һонин: 1. СССР-эй арадуудай спартакиада. Уран һайханай гимнастика. 2. Спартакиадын мүрысөөнүүд». 23.10 — Зелена Гурада (ПНР) болоһон совет дуунай һайндэр. 00.25 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 —Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — «Прогноз на завтра» — телевизионно баримтата фильм. 9.45 — «К кому залетел певчий кенар?» — телевизионно уран һайханай фильм. 11.20 — Француз хэлэн. 11.50 — Ургаса хуряалга тухай. 12.35—«Спортын һонин. 12.55 —«Судьба барабанщика» — телевизионно гурбан серитэй уран һайханай фильм (2-дохи сери). 14.00 — Байгаали һонирхолтой даа. Шумуулнууд юумэ ойлгодог гээшэ гү? 14.25 — «Багшада — хүгжэмэй хэшээл». 7-дохи класста Д. Б. Кабалевскиин түгэсхэлэй хэшээл. 15.20 — Залуушуулай адресууд. 16.20 — Шэнэ һонин.

СРЕДА, 20

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — Спортын һонин. 10.10 — Советскэ Союзай Герой, вице-адмирал Г. И. Щедринтэй һурагшадай уулзалга. 10.55 — Мордвагай АССР-эй Гүрэнэй дуу, хатарай «Умарина» гэжэ ансамблиин концерт. 11.25 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 12.25 — Шэнэ һонин. 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35 — «Табан жэл — хүн бүхэнэй хэрэг» — баримтата фильмүүд. 16.15 — «Дохёогоо үгэгты, горнистнууд!». 17.05 — «Мустанг-иноходец» — үхибүүдтэ зорюулагдаһан фильм. 18.15 — Бүгэдэндэ хабаатай стадион. 18.45 — «Парти тухай хөөрөөнүүд». РСДРП-гэй II съездын 80 жэлэй ойдо. «Эб найрамдалай ба буу зэбсэгүүдые хуряахын түлөө тэмсэл — бүхы правительствануудай болон арадуудай гол зорилго мүн». 19.30 — «Залив Петра Великого» — телевизионно баримтата фильм. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — Экономическа темээр хөөрэлдөөн (буряадаар). 20.15 — «Байгал». 20.45 — «Пионернүүд» — киножурнал.

Москва. 20.55 — «Тепло родного дома» — телевизионно уран һайханай фильм (1-дэхи сери). 22.00 —«Время». 22.35 — «Поет Эрнст Буш» — телевизионно гурбан серитэй баримтата фильмын премьерэ (ГДР). (2-дохи фильм). 23.35 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 23.50 — Спортын һонин: СССР-эй арадуудай спартакиада. Уран һайханай гимнастика.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 —Баримтата фильмүүдэй программа. 9.50 — «Человек, которого я люблю» —уран һайханай фильм. 11.20 — «Үзэсхэлэн һайхан юумэн тухай». 11.50—Немец хэлэн (1-дэхи жэлээ һуража байгшадта). 12.20 «Шүлэгүүдые уншахадаа». Н. Рыленков, С. Маршак. 12.50—Спортын мэдээсэл. 13.10—«Судьба барабанщика»—телевизионно гурбан серитэй уран һайханай фильм (3-дахи сери). 14.15—«Таанадта, түрэл-

ЧЕТВЕРГ, 21

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40—Үглөөнэй гимнастика. 9.55—Спортын һонин. 10.10—Навои хотын «Фархад» гэжэ хүүгэдэй хоорой студиин концерт. 10.25—«Тепло родного дома» — телевизионно уран һайханай фильм. (1-дэхи сери). 11.30—«Согтой хүхюун мүрысөөнүүд». 12.15—Шэнэ һонин. 15.20—Шэнэ һонин. 16.10—Литвада, Латвида, Эстонидо Совет засагай һэргээгдэһэн ойн жэлдэ»—баримтата фильм. 17.00—«Формула МВТУ»—телевизионно очерк. 17.20—Ород хэлэн. 17.40—«Дэлхэйн арадуудай уряа—телеочерк. 15.55—«Хани барисаанай баглаа сэсэгүүд»—Зелена Гурада (ПНР) хүүгэдэй уран һайханай коллективүүдэй табиһан концерт.

Улаан-Үдэ. 18.30—«Байгал».

Москва. 19.00—«Олон түмэнэй ленинскэ университет». РСДРП-гэй II съездын 80 жэлэй ойдо. 19.30—«Биение твоего сердца»—баримтата фильм. 19.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00—«Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 20.15—«Манай партийна ажал хэрэгүүд» гэһэн дамжуулгаһаа. 20.45—«Сасуутан» гэжэ киножурнал.

Москва. 20.55—«Тепло родного дома» — телевизионно уран һайханай фильм (2-дохи сери). 22.00—«Время». 22.30—Р. Шуман. «Симфоническа богонихон зохёолнууд». 23.10—Спортын һонин: СССР-эй арадуудай спартакиада. Уран һайханай гимнастика. 23.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 24.00—Футболоор СССР-эй чемпионат. «Черноморец»—«Пахтакор». Забһарлалгынь үедэ 00.45—СССР-эй арадуудай спартакиада. Уран һайханай гимнастика.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20—Эрдэм дэлгэрүүлгын фильмүүдэй программа. 9.45—«Манай саад». 10.15—«Дохёогоо үгэгты, горнистнууд!» 11.00—«Храбрец удалец» — мультфильм. 11.20—«Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». «Нюуса»—кино-хабсаргалта Тунгусай һолир тухай телевизионно баримтата фильм. 12.20—Испан хэлэн. 12.50—«Спортын һонин». 13.10—Симфоническа оркестрэй концерт. 13.30—«Приключения принца Флоризеля»—телевизионно гурбан серитэй

ПЯТНИЦА, 22

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55—Спортын һонин. 10.10—«Дорожная сказка», «Персей», «Секрет ЛСУ»—мультфильмнүүд. 10.55—ССР Союзай Ехэ театрай духовой оркестрэй концерт. 11.30—«Тепло родного дома» —телевизионно уран һайханай фильм (2-дохи сери). 12.35—Шэнэ һонин. 15.15—Шэнэ һонин. 15.35 — Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшын үдэртэ. Баримтата фильмүүд. 16.25—Буратиныһ выставкэ. 16.55—Шэнэ һонин. 17.00—«Не разлучные друзья» — үхибүүдтэ зорюулагдаһан фильм.

Улаан-Үдэ. 18.20—Хүдөөгэй ажалшадта зорюулагдаһан хүгжэмтэ программа. 19.00—Шэнэ һонин (буряадаар). 19.10—«Сэлэнгэ»—телевизионно журнал (буряадаар).

Москва. 19.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 20.00—«Удивительная бочка» — мультфильм.

Улаан-Үдэ. 20.10—«Байгал».

Москва. 20.40 — «Прерванный полет»—уран һайханай фильм. 22.00—«Время». 22.30—Түбэй телевидени болон бүхэсоюзна радиогой ород арадай инструментнүүдэй академическэ оркестрэй концерт. 23.20—Спортын һонин: Уран һайханай гимнастика. Спартакиадын мүрысөөн. 23.55—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00 —Үглөөнэй гимнастика. 9.20—Эрдэм дэлгэрүүлгын фильмүүдэй программа. 9.50—«В добрый час» —уран һайханай фильм. 11.20 —«Эжын һургуули». 11.50—Киргизэй ССР-эй уран һайханай коллективүүдэй концерт. 12.15—Англи хэлэн. 12.45—Спортын һонин. 13.05—«Ватага «Семь ветров». Түүхэ. 7-дохи класс. 13.50—«Самый большой проспект»—телевизионно баримтата фильм. 14.20—«Антуан де Сент-Экзюпери»—ажабайдалай ба ажал ябуулгын хуудаһанууд». 15.05 —Литвагай ССР-эй Гүрэнэй «Летува» гэжэ ансамблиин

СУББОТО, 23

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — «Хэрбээ элүүр энхэ ябаха гэбэл» — физкультурнигуудта зүбшэл. 10.05 —Спортын һонин. 10.20 — «Таанадта, түрэлхид!» 10.50 — «Спортлотогой» 30-дахи тираж. 11.00—Харгыгаар ябалгын аюулгүйе сахиха. 11.30 — «Объектив соо — Египедэй Араб Республика». Египедэй национальна һайндэртэ — Революциин үдэртэ зорюулагдаһан киноочерк. 11.55 — «Дети капитана Гранта» — үхибүүдтэ зорюулагдаһан фильм. 13.20 — В. Маяковскиин түрэһөөр 90 жэлэй ойдо зорюулагдажа, Соведүүдэй байшангай Колонно зал соо үнгэргэгдэһэн үдэшэ». 14.50 — 15.05 — Забһарлалга. 15.05 — Арадай уран бэлиг тухай «Һолонго» гэжэ телевизионно програмнуудай уласхоорондын V фестиваль. Никарагуагай арадай искусство. 15.30 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 15.45 — Спортын һонин: СССР-эй арадуудай спартакиада. Хүндэ атлетикэ. 16.20 — «Начнем с гвоздя»—телевизионно баримтата фильм. 16.40—«Эб найрамдалай рейс» — телеочерк. 17.05 — «Холо, ойрын дуунууд». 17.55 — Политическэ шэнжэлэгшэ Ю. А. Летуновой хөөрөөн. 18.25—«Ан амитадай аймаг». 19.25—«Бегство мистера Мак-Кинли» —уран һайханай фильм (1-дэхи ба 2-дохи серинүүд. 22.00 — «Время». 22.35 — СССР-эй арадуудай зунай VIII Спартакиадын баяр ёһолололой нээлгэ. 00.40 — Шэнэ һонин.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам редактора—2-68-08 зам редактора—2-62-62. отв. секретарь —2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34-05 пропаганды—2-56-23 промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21 2-57-63, информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие—2-35-95, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография ... ственного комитета Бурятской ... делам издательств полиграфии ... ной торговли. г. Улан-Удэ, ул. ... Н-04568. Заказ № 163. Инде...